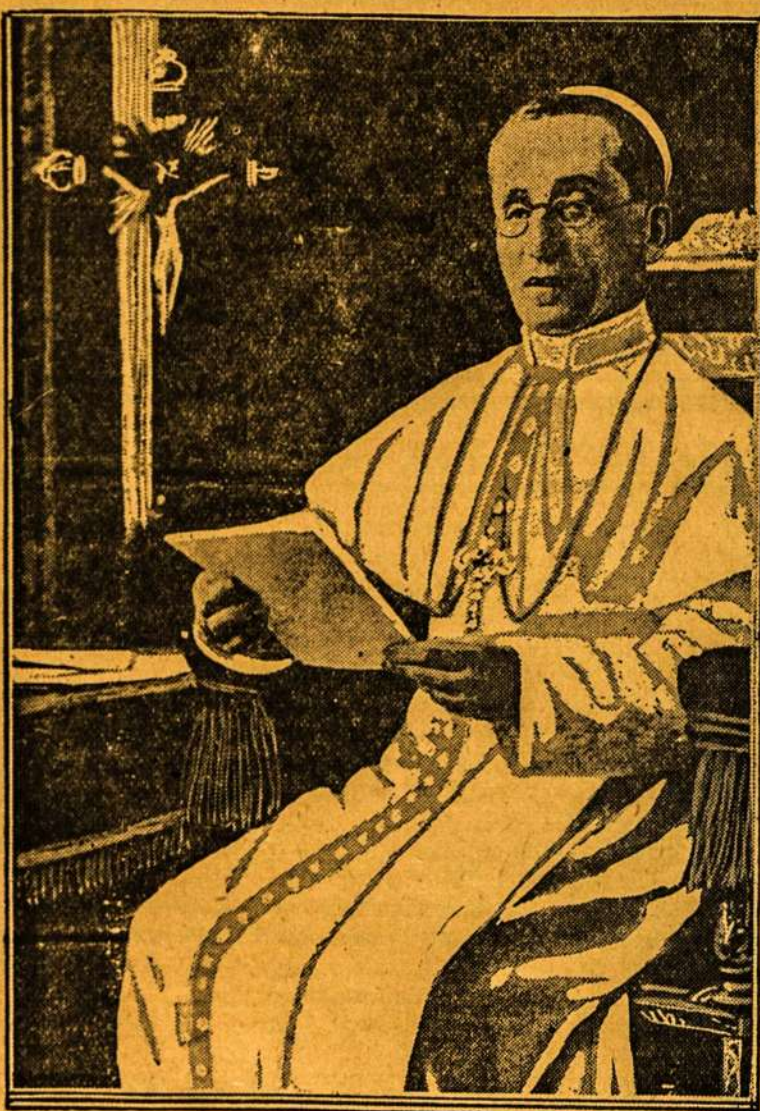

SV. TEVAS SKATINA PRIE LIETUVOS ŠELPIMO.

American Relief Fund for Lithuania War Sufferers komitetas ir anų geradėjai gavo Apaštališką palaiminimą.

Vokiečiai paėmė svarbias salas Baltiko jurių įlankoje. Ruošiasi ant Dvinsko.

Sventas Tėvas Benediktas VX laimina šelpimą Lietuvių nuo karės nukentėjusių.

American Relief Fund for Lithuanian War Sufferers — Amerikos pagalbos fondas Lietuviams nuo karės nukentėjusiems, pasiuntė andai per šv. Tėvo delegato tarpininkystę 30.000 lyrų surinktų to komiteto nuo New Yorko ir apilinkės anglų ir lietuvių parapijų (Karalienės Aniolų, šv. Jurgio ir V. Atsimainymo, Brooklyno vyskupijos) Aušros Vartų New Yorko ir Sv. Petro ir Povilo irgi P. Svenč. Sopulingos Newarko. Dabar anot Komiteto pirminko kun. B. Zindžiaus vardo atėjo gromata nuo Apaštališko Delegato, juog šv. Tėvas perdavė Komitetui Sveicarijoje ir išreiškia padėką kunigams ir kitiems Am. R. F. for Lith. War Sufferers padėką už ta gailaširdystės darbą, patį darbą pagiria ir ragina toliaus jį dirbti, kad būtų padaryta didesnė pagalba Lietuvai. Taip pat Sv. Tėvas suteikia visiems Am. R.F. for L. W. Sufferers komiteto nariams ir aukotojams savo Apaštališką palaiminimą, kad

tuomi labiaus sužadinti duosnumą geros valios žmonių ant naudos Lietuvos žmonėms. Štai Apaštališko Delegato gromata ir jos vertimas:

Apostolic Delegation
United States of America

1811 Baltimore street
Washington D. C. October 8, 1917.

N-o.4848-e

This No. should be prefixed to the answer

Rev. Fathers B. Zindzius, J. Shestokas,
and A. Kodis, of the American
Relief Fund for Lithuanian War Sufferers,

Reverend dear Fathers:

I sent your check of 30,000 Lire to the Holy Father through His Eminence, Cardinal Gasparri, Secretary of State to His Holiness, and asked him to take charge of its being dispensed for the relief of the Catholic Lithuanians who inhabit the territory which was occupied or is occupied by belligerent armies.

In answer I have received a letter from His Eminence, the Cardinal Secretary of State, who informs me that he has transmitted the sum in question to the Executive of the Lithuanian Committee of Lausanne, Switzerland, to be distributed in favor of the Lithuanian war-sufferers.

His Eminence also asks me to tell you that His Holiness was very much pleased by your devotion, and that he encourages you to continue the good work which you are doing, and that he sends you his Apostolic Blessing.

With the kind regards and best wishes, I beg to remain, Rev. Fathers,

Sincerely yours in Christ,

(signed) John Bonzano
Archbishop of Melitene
Apostolic Delegate.

Lietuviškai vertimas.

Gerb. Kunigams B. Zindziui, Shestokui ir
A. Kodziui, American Relief Fund
for Lithuanian War Sufferers.

Gerbiami ir Brangūs Tėvai!

Jūsų čekį ant 30.000 lyrų pasiunčiau Sventam Tėvui per Jo Eminenciją Kardinolą Gasparri, Jo Sventenybės Valstijos Sekretorių ir prašiau, kad jis pasirūpintų, kad jie būtų išleisti sušelpimui Lietuvių Katalikų, kurie gyvena teritorijoje, užimtoje pirmiausia ar dabar besikaujančių armijų.

Atsakyme aš gavau gromatą nuo Jo Eminencijos, Kardinolo Gasparri Valstijos Sekretoriaus, kuris man praneša, juog jis pasiuntė viršminėtą pinigų sumą Išpildant (Taša ant 4 pusl.)

Vokiečiai artinasi Petrogrado

Pasak raportų iš Petrogrado, vokiečių kriumenė akakliai darbuojs, kad apvačius nuo rusų laivyno Rygos įlanką. Toje linkmėje jie jau užėmė Baltiko salas Oesel ir Dago prie pat įeigos į Suomijos įlanką, prie kurios stovi Kronštado portas, saugojantis sostinę Perograda. Vokiečiai stumia rusus Estonijos pakraščiu linkui pietryčių. Spalių 17-tos d. telegramos iš Petrogrado ir Berlyno tvirtina, jog vokiečiai visas pastangas įtempe dabar varosi ant Dvinsko. Sulig vokiečių raportų, jurių batalijoje imant salas 1100 rusų tapo paimta nelaisvėn, jų laivai nuvyti; vokiečių lakunai bombarduoja Pernau.

Tečiau Vokietijos viduryje darosi juo didesnė paurtė. Sakoma, jog atsidiarius parlamento sesijoms 5 d. gruodžio, socialistai atsakysią balsuot dėl naujos kareiviskos. Neužganėdinimas kyla prieš kanclerį Michaelis'a, reikalaujama jo prašalinimo. Vokietijai gresia diktatura.

300.000 automobilių karės frontuose.

Sulig Japonijos valdžios apskaitymo, visuose karės frontuose ligi rugsėjo mėnesiui 1917 m. buvo 300.000 automobilių. In tų skaičių neįeina motoriniai transportai, kuriuos Suv. Valstijos pasiųs į mūsų laukus. Pagal kariaujančias viešpatijas tų automobilių skaičius dalinasi: Anglija jų naudoja 30.000, įskaitant 15.000 transportinių; Prancija 80.000, įskaitant 25.000 transp.; Rusija 40.000 transp. su 20.000 Italija 10.000 ir 5.000 trans.; Belgija 10.300; Rumanija 1.700 ir Serbija 125.

Centralės Viešpatybės: Vokietija 100.000 ir 25.000 transportinių, Austro-Vengrija 30.000 ir 300. trans.; Turkija 750 ir 50 trans. ir Bulgarija 300.

Philadelphijoj sustraikavo gumo pabriku darbininkai, reikalaudami daugiau mokesties.

Prancūzai sušaudė garsią šokikę.

Paryžius, 15 d. spalių. Ši rytą karės teismo pasmerkimu tapo sušaudyta mirtinai Mata-Hari, plačiai pagarsėjus Europos sostinėse ir New Yorke šokikė. Ji išrasta kalta šnipinystėje ir, sakoma, išduodavus Vokietijai svarbius sekretus sulig talkininku, ypač Anglijos kariškų judėjimų. Ji tapo suareštuota Paryžiuje vasario mėnesyje, kuomet ten atvyko kaip aktorė. Po tardymui išrasta kalta ir uždaryta St Lazar kalėjime, kur išbuvo iki mirties. Iš kalėjimo ją išvežta automobiliuje ant Vincennes parodos plečiaus ir ten sušaudyta. Ją lydėjo i mirties vietą dvi gailėstingosios sesers ir kunigas. Veliomė paliko savo dukteri, kuri, sakoma, da mokinasi viename Anglijos kolegijų.

— Turin 17 d. spalių. Sitame mieste pastaruoju per kelias dienas siautė bado maištai; daug žmonių išžudyta ir sužeist, sakoma apie 500.

— Washingtonas, 17 d. spalių. Karės srityje tapo sutorpėduotas Suv. Vals. karės laivas naikintojas ant sargybos; vienas to laivo žmogus užmušta.

— Flandrijoj siaučia pašėlusai artilerijų batalija.

LIETUVIŲ TAUTOS ISTORIJA IR DABARTINIAI SIEKINIAI TAUTIŠKU ATŽVILGIU.

(Tasa.)

Aiški priežastis Lietuvos viešpatystės puolimo ir pačios tautos suskurdymo, sumažėjimo ir nupuolimo tai susidraugavimas lietuvių su lenkais. Išsivadėjimas lietuvių didžio kun. atskiriame asmenyje dalinimas lenkiškų privilegijų bajorams ir lenkų intekmė Lietuvoje per karališką dvarą, lenkų teises (privilegijas) ir lenkišką bažnyčią bei nuo jos priklausančias mokyklas Lietuvoje, per Krakovo universitetą prieš Liublino uniją, o vėliaus taipgi ir per lenkišką Vilniaus akademiją—tai buvo priemonės, kuriomis viešpatystės valdžia Lietuvoje tapo visiškai susilpninta ir sulenkinta augštesnės tautos klesos; išsiplatinimu gi lenkystės sudemoralizuotas bajorų patrijotiškumas ir supratimas tautystės. Tas privedė lietuvius prie Liublino unijos. Nuo to karto lenkų intekmė Lietuvoje juo lengviaus ir sparčiaus platinosi. Bajorija daugumoje priima lenkų kalbą. Kunigija ir pirmiau daugumoje buvusi lenkiška, dabar tampa galingu įrankiu polonizavimo liaudyje. Lietuviškas patrijotizmas, lietuviška tautystė, maišoma su lenkiškomis arba imama pervien: žinomas išsireiškimas — „gente lituanus, natione polonus“; lenkų kalba tampa lietuvių inteligentų kalba. Lietuvių viešpatystei išteisybės gresia pavirtimas Lenkijos provincija, o lietuvių tautai—išnykimas per išnykimą lietuviškos kalbos.

Iš kitos pusės, tik susivienijus su Lietuva, Lenkija tampa didelė pasaulės viešpatystė. Lenkų tauta iš pirma mažos užauga į didelę ir skaitlingą Europoje po susivienijimui su Lietuva. Sulenkėjus lietuvių bajorijai ir inteligentijai, lenkų literatūros, dailės, lenkų augštesnių klesų ir kultūros spēkos kelisysk pasididinta. Lietuvių kilmės vyrai dabina lenkų istoriją ir literatūrą (Kosciuška, Mickiavėčius) Lietuvos didžiūnai Radivilai, Pociai (Pac), Sapieka, Cartoryskiai, iš Gedimino padermės kilę kunigaikščiai, kaip pačioje Lietuvoje, taip ir tekusiose nuo jos Lenkijai rusų žemėse tampa lenkiškais magnatais, jų turtai šelpia lenkų tautos kultūrą ir reikalus. Užtai tad lenkai taip garbina „Jagelonus“ (Jagelonų idėja) ir taip prisipyrė laikosi lietuvių, kad tiems mūsų laikuose norint savim gyventi, negali jų išsivadėti, ale per fas et nefas nori juos ir toliaus pasilikti savo globoje. Lenkams rodo, kad lietuviai paties likimo jiems pavesti, kad ant lietuvių tautos griuvėsių ar kapo jie galėtų augti ir didėti.

Vienok ta pati unija su Lietuva ir pakvietimas svetimoms lietuviškos dinastijos, tiek prisidėjusi prie užaugimo ir pakėlimo lenkų tautos, buvo tikra priežastis puolimo jų viešpatystės. Svetima, ponu (nobility) sukviesta, dinastija jautėsi nuo jų prigulinti ir nesijautė taip stipri ant sosto, kaip kad būtų buvusi sava (native) lenkų dinastija.

Mes matome jau Jagelos rankose beesant silpną karališką valdžią. Kaip jis taip ir jo inpediniai jautė, kad jie iš ponijos (nobility) malonies sėdi ant sosto, kad ta ponija gali jo sūnų, kaip nelenką, neišrinkti jo inpediniu, ir užtai kožnas, pradėdamas karaliauti arba išanksto užtikrindamas savo sūnui sostą, mažino karališką valdžią ir karališkus turtus, sunkino žemesniuosius savo pavaldinius ant naudos ponijos (privilegijomis), iki iš karališkos valdžios teliko tik šešėlis arba vien vardas, o viešpatystės turtai tapo išdalinti. Tarp ponijos atsirado magnatu lygių užrubežių feodališkiems kunigaikščiams. Karalių autoritetas visiškai puolė; o didžiūnai kožnas žiūrėjo savo naudoms; pradėjo dągi vesti kares tarp savės arba kilti prieš karalių; renkant karalių emė užprašinėti karinės pagalbos savo partijai nuo svetimų valdžių.

Tą anarchiją juo labiau didino nelaiminga unija su visai svetimoms tautos viešpatyste, dągi kelisysk didesne už Lenkiją.

Lenkai vis stengėsi inkorporuoti Lietuvą į Lenkiją, o lietuviai visą laiką bendro politiško su lenkais gyvenimo tam priešinosi. Faktas nuolatinio laužymo unijų iš lietuvių pusės, dągi stojimo į priešų pusę laike karės (1655 metuose Lietuvos valdžios padaryta unija su Švedija laike karės su karalium Gustavu, rytiniai rusai karėse su Maskva, sukilimas Ukrainos ir pasidavimas Maskvai); tikėjimiški kivrėai pravoslavų (ortodoksų) su katalikais; antagonizmas tarp lietuvių ir lenkų nacionališkumo, kur lietuviai dągi toki; kurie buvo priėmę lenkų kalbą, iki paskutinių laikų stengiasi pabraukti savo lietuviškumą (žiur. British Review, Febr. 1915, Autonomy of Poland and Lithuania. J. Gabrys, Lietuvų-Lenkų Unija.) Užtai ir suvienyta Lietuvų-Lenkų viešpatystė, nors savo laiku buvo viena iš didžiausių Europoje, vienok niekad neparodė taip didelės galybės išlauko, kokia jai būtų prigulėjusi pagal josios platumą; bet juo tolyn nesutikimais ir anarchija viduryje vis labyn silpnėjo, iki galutinai nepuolė.

Taigi unija Lenkijos su Lietuva privedė abi jas prie anarchijos ir prie visiško tų viešpatysčių puolimo.

VI.

Pabaigoje XVIII-ojo amžiaus Lietuvos viešpatystė puolė; vienok lietuvių tauta, nors baisiai nuskriausta ir bėgyje amžių daugiau kaip per pusę sumažinta, nezuvo. Nes viešpatystė tai ne tauta. Viešpatystė yra tik instauga tautos. Instauga, be kurios tauta gali ilgai gyventi, dągi augdama ir stiprėdama, pvz. nomadai izraėliečiai prieš užėmimą Chanaano-tauta be viešpatystės. Tautą galima pavadinti sudėtine esybe su savo papročiais, kalba, dvasišku turtu, savo sąmoninga (conscious) dvasia, kurią ji jaučiasi esanti skirtina nuo visų kitų panašių žmonijos grupų taip sakant sudėtinis individuumas. Niekas nepasakys, kad po puolimui lenkų viešpatystės, dągi po paskutiniam lenkų sukilimui 1863 met., panaikinus Rosijos valdžią ir paskutines teises lenkų autonomijos, jau dabar nėra lenkų tautos. Yra ir dabar, kaip lenkų taip ir lietuvių tauta, ir neviena daugiau kita, kurios nors dabar neturi savo viešpatysčių, bet turi savo kalbą, tradicijas, sąmonę savo skirtumo nuo kitų žmoniškų grupų, savo skirtiną dvasišką gyvenimą. Viešpatystė yra tik, kaip pasakya, tautos instauga, be kurios tauta civilizuoatame stovyje sunkiai gali apeiti. Viešpatystė yra kaip ir namai tautos, garantija jos savistovybės, be kurios ji, nors gyva, bet kitos spaudžiama, skriaudžiama, tankiai ir naikinama; būdama svetimoms verge, ji tankiai, turėdama ginti dągi savo gyvastį, sunkiai gali nuveikti ką nors naudingą visos žmonijos labui.

Gyvastis tautos apsiereiškia ir užsilaiko jos tradicijose, kurios iš savo pusės tvirčiausia užsilaiko tautos kalboje ir aiškiausia apsiereiškia jos literaturoje. Užlaikiusi savo kalbą, o da turinti prie to ir savo literatūrą, jokia tauta negali būti paskaityta mirusia arba nesąnčia, nes ji pati jaučiasi gyva esanti. Neturint jai savo viešpatystės, kita tauta, kurią privertė prigulėti į savąją, gali ją skriausti, bet negali pasakyti, kad jos, kaip tautos, jau nėra.

Beveik visų Europos tautų literatūros (išskyrus grekų ir latynų) prasidėjo po priėmimui krikščionystės. Lietuvių tauta paskutinė Europoje priėmė krikščionystę. Yra ženklų, kad Lietuvoje priešistoriškoje senovėje bene buvo žinomas runų raštas. Susitvėrus Lietuvos viešpatystei, didžiū kunigaikščių kancelerijoje buvo vartojama latyniška kalba susinešimui su vakarine Europa, o slaviška-cerkvinė su rusų kunigaikščiais. 1529 met., slaviškoje kalboje buvo išleistas Lietuvos instatymų kodeksas, Lietuviškas statutas.

Pirmutinės spaustos lietuvių kalboje knygos pasirodė pusėje XVI amžiaus ir buvo tikėjimiškos intalpos; buvo parašytos dvasiškių ir tankiausia jų pačių reikalams; rankvedžiai tikėjimo mokslui (katechizmai), rankvedžiai pavyzdžiai pamokslų (postilės), bažnyčioje vartojamos giesmės, tekstai švento rašto (evangelijų perikopos). Ir uedyvai, nes kunigai, turėdami tikėjimo reikalus su žmonėmis nemokančiais kitaip, kaip lietuviškai, turėjo vartoti ir jų kalbą savo knygoje. Knygų dailiosios literatūros ir svietiškos poezijos išpražiu da negali atsirasti, nes jei kurie iš didžiūnų — turtuolių mokinosi vakarinės Europos mokyklose, tai tiem pakako lotyniškų ir kitų vakarų kalbose autorių.

Pirmos knygu spaustuvės insigyveno prie augštesnių mokyklų. Prūsuoje jau nuo 1544 metų buvo universitatas Karaliaučiuje, tai pirmutinė lietuviškų tautų teritorijoje. Karaliaučiuje užtai išspausos ir pirmutinės lietuviškos knygos. 1545 met. išėjo du išleidimai trumpužio katechizmo prūsų kalboje, o 1547 Mosvido Vaitkano, Ragainės klebono, knyga pirmutinė lietuvių kalboje. Tai drauge trumpas elementorius, katechizmas ir 10 bažnytnių giesmių: prakalba prašyta latyniškai; prasideda eilėmis (pentametras), tai paprasta inskripcijų forma)

Ad magnum ducatum Lituaniae (kaip ir dedikavimas), austa ducum magnorum altrix, Lituania clara, haec mandata Dei sucipe mente pia, Nete, cum dederis rationes ante tribunal Augustum, magni iudicis ira premat*) Du metu vėliaus, 1549, išėjo to paties autoriaus lietuviškas, vertimas „Te Deum laudamus“ ir keletas giesmių apie Kristaus atsikėlimą iš numirusių. Tos giesmės, lygiai kaip ir pirmutinė knyga, spaustos Karaliaučiuje. 1561 tapo Karaliaučiuje išspausos prūsų kalboje Lintario Enchiridion, arba Mažasis Katechizmas;

o 1579 met. tas pats veikalas — lietuvių kalboje, išverstas Baltramiejaus Villento, Karaliačiaus klebono, drauge su lietuviškomis epistolėmis ir evangelijomis.

Iš 1578 turime užsilikusį valdišką lietuviško rašto paminklą; tai Jurgio Fridedrichoh, Prūsijos administratoriaus vietoje ligonio hercogo, insakymas po jo vizitacijai Tilžės ir Ragainės pavietų, duotas Tilžėje lietuviškai.

Tuo tarpu Vilniuje 1566 išėjo antras leidimas Lietuviško Statuto, o 1588 — III-sis leidimas, abu slaviška kalba.

*) Stebėtinai dalykas. Prūsų hercogo pavaldinys ir dągi jo valdininkas-klebonas, hercogo sostapilėje išleidamas pirmutinė knyga lietuviškoje kalboje, dedikuoja ją ne hercogui ne ne Prūsijai, ale Lietuvos didžiū kunigaikštystei, nors to, laik pačios Prūsijos mažiausia ketvirta dalis teritorijos kalbėjo lietuviškai; Tuo po tų dedikacijos eilių eina dvi prakalbos. Pirmutinė latyniškai: „pastoribus et ministris ecclesiarum in Lituania.“ Čia ir vel kalba ne apie Prūsiją ale lietuvišką liaudį ir tautą, prie kurios regimai ir pats save skaito: „quod non sine magni dolore commemoro, quam prae caeteris nationibus nostra gens ignara rudisque et expertis omnis pietatis ac religionis christianae“. Antra lietuviška eilėmis rašyta prakalba kreipiasi į Lietuvos, ne Prūsijos, žmones: „Kniגיעლს pačias byla Lietuvinkump ir Žemaičiump“. Prūsų lietuviai nevadina savęs Žemaičiais, tik Prūsų lietuvinkais. Matomai ta pirmutinė lietuviška knyga buvo pirmučiausia skiriama žmonėms Lietuvos didžios kunigaikštystės. Žingeidū būtų žinoti, ar ji platinosi ir kaip daug — Lietuvoje? Vilniuje ant dežio kunigaikščio sosto tada sėdėjo Zygmantas Augustas. Žodis „Augustum“ didikacijos eilėse ar ne bus tik pavartotas kaip „ludus verburum“.

Trečiasis leidimas buvo išverstas ir lenkiškai — liudijimas spartaus lenkėjimo Lietuvos augštesniųjų klesų.

Apie 1580 metus J. Bretkūnas († 1602), lietuviškas klebonas išpražiu Labguvuos paskui Karaliaučiuje, išverčia visą bibliją į lietuvių kalbą, kuri vienok liko nespausta (rankraštis dabar yra Karaliauč.).

1589 išspausos Bretkūno giesmes (76):

1591—jo postilla; abi Karaliaučiuje. 1612 Karaliaučiuje „Giesmės Krikščioniškos“ Lazaro Senštoko (Sengstock), Karaliaučiaus Klebono: 145 giesmės—vertimai iš vokiškos ir lenkiškos kalbų.

Apie pusę XVII amž. Prūsų lietuviai susilaukia įymaus raštininko, tai Danijėlis Kleinys (Klein), ph. Mag., Tilžės klebonas. 1653 jis išspaudina — Grammatica lituanica, mandato et autoritate Seren.

Electoris Brandenburgici. 1666 Karaliaučiuje išseina jo „Naujos Giesmių Knygos“ su pridėjimu Maldų Knygų: 229 giesmės; iš tų 108 naujos, paties D. Kleinio išverstos iš vokiškų autorių, o senosios jo pataisytos; vertimas daugelyje vietų geresnis už originalus. Jos tapo perspaustos 1685., 1705, 1869; 1872 perveizėtos Fr. Kuršaičio. Jos iki šiolei yra pamatu geriausių liuteriškų giesmių ir maldų knygu lietuvių kalboje.

Antroje pusėje XVI metų šimto kunigš. Mykolo Radivilo insteigta mokykla prie kalvynų bažnyčių Vilniuje ir Birzuose ir spaustuvė Nesvize; o per Liublino uniją 1569 mt. jezuitai gavę pavelijimą ateiti į Lietuvą, antruoje tuo potam metuose atidaro Vilniuje savo kolegiją, kurią 1578 permaino į akademiją, intaisydami prie taipgi savo spaustuvę. Tokiu būdu Vilniuje, jau pačioje Lietuvoje, atsirado antras centras išleidimui lietuviškų knygu ir tai, kaip protestantiškų, taip ir katalikiškų. 1595 met. Vilniuje išspausos Ledermos katechizmas, verstas Mikalojaus Daukšos, žemaičių kakauninko, Betygalos klebono.

1598, Vilniuje, Katechizmas Maldos ir Psalmės (kalvynų) lenkiškai ir lietuviškai, spaustos Melchero Petkavičiaus.

1599, Vilniuje, Postilla kun. Mik. Daukšos.

1600, Vilniuje, Postilla Lietuviška (kalviniška).

Jokubo Morkūno, naujas pervestas išleidimas; (kada išėjo pirma leid. nežinia).

1605, Vilniuje, Ledesmosp Katechizmas, verstas rytiečių tarmėje.

Pradžioje XVII metų šim. Vilniuje dirba kitas įyklus rašytojas, kun. Kastantas Sirvišas, jezuitas, profesorius Vilniaus akademijos ir lietuviškas pamokslininkas prie šv. Jono bažnyčios, miręs 1631 met. Jo knygos: 1) 1629, išspausa Vilniuje, Punktai Sakymų (pamokslai).

2) 1644, Vilniuje, Punktai Sakymų Gavėniai, išspausa drauge su lenkišku leidėjo vertimu.

3) Clavis linguae lituanicae (gramatika), dingęs ir nežinia ar buvo spaustas.

4) Žodynas: Dictionarium trium linguarum (lietuviškai, latyniškai ir lenkiškai); likęs tik jo 4-tas leidimas 1677 met.; kada išėjo I leid., nežinia.

1737 Vilniuje, typi Collegii Academici Soc. Jesu išleista; Universitas linguarum lituanicae in principali Duca-

KATALIKIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ PRIETELIAMS.

Pagal įvykusios sutarties tarp katalikiškų laikraščių leidėjų pranešame šit ką: Tiems, kurie užsisakys per katalikiškų laikraščių agentūras daugiau, negu vieną laikraštį — bus daromos žymios nuolaidos. Kuo daugiau kas užsisakys laikraščių, tuo didesnė bus padaroma nuolaida.

1) „Draugas“ — \$2.00, „Zvaigždė“ — \$2.00.

Užsakant abudu \$3.25

2) „Draugas“ — \$2.00, „Darbininkas“ — \$3.00. Abudu \$4.00

3) „Zvaigždė“ — \$2.00, „Darbininkas“ — \$3.00. Abudu \$4.00

4) „Draugas,“ — „Zvaigždė“ ir „Darbininkas“ —

Visi kartu \$5.25

5) „Zvaigždė“ — \$2.00 ir „Tikyba ir Dora“ — 75c. Abudu \$2.25

6) „Draugas“ — \$2.00 ir „Tikyba ir Dora“ — 75c. Abudu \$2.25

7) „Tikyba ir Dora“ — 75c. ir „Darbininkas“ — \$3.00. Abu \$3.00

8) „Draugas,“ „Zvaigždė,“ „Darbininkas,“ „Tikyba ir Dora.“ — Visi \$5.75

9) „Draugas“ — \$2.00, „Vytis“ \$1.50. Abudu \$2.75

10) „Draugas“ — \$2.00, „Zvaigždė“ — \$2.00, „Vytis“ — \$1.50. Visi \$4.00

11) „Draugas,“ „Zvaigždė,“ „Vytis,“ „Tikyba ir Dora.“

Visi \$4.50

12) „Darbininkas“ ir „Vytis.“ Abudu \$3.75

13) „Tikyba ir Dora“ ir „Vytis.“ Abudu \$1.75

14) „Draugas,“ „Zvaigždė,“ „Tikyba ir Dora,“ „Vytis“

ir „Darbininkas“ \$6.50

15) „Draugas“ \$2.00, (arba „Zvaigždė“) ir „Zvirblis“ — \$1.00. Abudu \$2.50

16) „Tikyba ir Dora“ ir „Zvirblis.“ Abudu \$1.50

17) „Vytis“ ir „Zvirblis.“ Abudu \$2.00

18) „Darbininkas“ ir „Zvirblis.“ Abudu \$3.25

19) „Draugas,“ „Vytis,“ „Zvirblis.“ Visi \$3.50

20) „Draugas,“ „Zvaigždė,“ „Tikyba ir Dora“ ir „Zvirblis.“ Visi \$4.25

21) „Draugas,“ „Zvaigždė,“ „Tikyba ir Dora,“

„Darbininkas,“ ir „Zvirblis.“ Visi \$6.25

22) „Draugas,“ „Zvaigždė,“ „Tikyba ir Dora,“

„Darbininkas,“ „Vytis“ ir „Zvirblis.“ Visi \$7.25

Pasarga: Čia dar nepaminti: „Moksleivis“ — \$1.00,

kuris negali duoti nuolaidos, nes ne biznio pamatais eina: „Tautos Rytas“ — 50c., kurs ir taip baisiai pigus, ir „Pažanga,“ — \$3.00, kurios leidimas dar nėra pilnai paaiškėjęs.

Rašydami adresuokit:

A. MILUKAS & CO.

3654 Richmond St.

Philadelphia, Pa.

tus ejusdem Dialecto grammaticis legibus circumscripta; tikrai nežinia, bet turbūt taipgi Sirvidui likusi knyga.

Tuose pat 1677 met., kaip 4 tasis leidimas Sirvido žodyno, išėjo Vilniuje—Trumpas mokslo krikščioniško rinkimas, Roberto Bellarmino kardinolo parašytas. Tai katechizmas su pridėjimu giesmių. Labai gera kalba (rytiečių tarmė) ir giesmės tikro poeto rašytos.

Vaitiekus Kojalavyčius, prof. ir rektorius Vilniaus akademijos 1677, parašė: 1) Historiae Lituaniae Pars prior (iki 1387) spausta Dancige 1650, ir 2) Pars altera (iki 1572), spausta Antverpene 1669.

1705 met. Vilniuje, Nedėlių ir Svenčių Evangelijos lenkiškai ir lietuviškai. Vėlesni tos knygos spaudimai: 1711, 1750, 1803. Tai buvo geriausias lietuviškas vertimas katalikiškų perikopų iki paskutinių laikų.

Pastebėtinas dalykas, kad lietuviška kalba pirmutinių spaustu knygų, kaip Karaliaučiuje taip ir Vilniuje, ypač geresniųjų rašytojų, yra tobula gramatiškai, frazeologijoje, parinkima atsakančių supratimams žodžių, reletiviška liuosybe nuo barbarizmų, su nustatyta ortografija, kurioje žymus skirtinas išsidirbimas Prūsiose ir Vilniuje—nors pamatai abiejų tie patys juog išrodo, kaip ir kad lietuviška kalba jau per kokį šimtą metų prieš tai būtų buvusi vartota literaturoje.

Apsilpus Vilniuje protestantizmui, ir lietuviški protestantų spaudiniai Vilniuje apsisotojo. Puseje XVII amž. centru tikėjimiško protestantų veikimo pasidarė Kėdainys ant Nevėžos, būstynė kalviniško sinodo.

1653 mt., Kėdainyse spausta, išeina Knyga nobažnystės Krikščioniškos, lietuviškomis eilėmis dedikuota kungš. Janušui Radvilui. Tai psalmės, evangelijos, maldos ir giesmės; antras spaudimas; nežinia, kada ir kur buvo pirmasis.

1653, Kėdainyse, summa arba trūpas išguldymas Evangelijų šventų per visus metus.

1653, Kėdainyse, Maldos Krikščioniškos visokiam metui ir reikalams (apie 60 maldų).

1657 iki 66 mt. rūpeščių Kėdainių Kalviniško sinodo buvo lietuviškai spaudinama Londone biblija; ji tapo išspausta tik iki 40 psalmėi ir, neturint lėšų, nebuvo pabaigta; turbūt dagi nebuvo išleista į svieta. Jos yra užsilikęs tik vienas egz., dabar-knygyne Katal. dvas. akademijos Petrog. Ją vertė Jurgis Skrodskis, lietuviškas ir lenkiškas pamokslininkas Karaliaučiuje, su pagelba Zemaitijos senijoro Jono Bažimauso ir kelių kitų kunigų.

Vertime pirsilaikyta Vulgatos ir Bretkūno liet. biblijos.

1701 mt. Kėdainiškiai kalvinai išleido Karaliaučiuje Naują Instatymą, pirmutinį lietuvių kalboje; 1806 išėjo jo antras leidimas.

Prūsiose XVIII mtšim. rūpintasi apie invedimą vienodumo pamaldų knygoje, prisidedant prie to valdžios autoritetei. Tikėjimo mokslui 1719 mt. Dr. Heinrichs Lysius, valdžiai liepiaut, išleidžia:

„Mažas Katechizmas Dr. Martyno Liuterio, Prūsų karaliaus įsakymu, visų vyskupų ir klebonų Lietuvoje sutarimu, Tilžėje 1719 mt. perveizėtas ir visiems vartotinai Karaliaučiuje išspausťas“.

Su giesmių knygomis atsiėjo kiek sunkiausias. Darbas apie jas užėmė dvasiškiškai Prūsiose didesnę dalį XVIII metašimčio. Po kelių pertaisymų ir vis išnauro išleidimo nenusisekusių Giesmių Knygų, i kurių darba buvo intraukta didelė dalis lietuviškų klebonų Prūsiose, galutinai 1791 met. Rytinių Prūsų Konsistorija išnauro išleido Karaliaučiuje ir kaip ir galutinai patvirtino Berendo, Glaserio ir Schimmelpfenigio pirmiau išleista knygą su 542 giesmėm. Ta da ir vėliaus daug kartų buvo pertaisinėta.

Sale tų pastangų, taip sakant, profesionalėje, jau nuo seniaus apdirbamoje literaturoje, atsiranda dabar Prūsiose du įžymiu rašytoju kitose pakraipose. Filipas Ruhig, Valterkiemio klebonas, išspaudžia 1745 mt. Betrachtungen der litauischen Sprache, ir 1747—lietuvišką žodyną. Antras, Kristijonas Donelaitis, tai pirmutinis, lietuviškai rašęs, genijalis poetas.

Kristijonas Donalitus (latyniškai) gimė Lazdynėliuose netoli Gumbinės; Karaliaučiuje išėjo dvasiškus mokslus, tris metus buvo mokinio bažnytinės mokyklos Stalupėnuose, 29 metų amžiaus (1743) paskirtas klebonu Tolminkiemyje netoli Gumbinės, mirė 1780 mt. 18 Vasario; vaikų nepaliko. Jis parašė eilėmis keletą pasakų ir didelę poemą „Metų Laikai“, viską rašė hegzametru. Jo raštai liko rankraštyje Karaliaučiuje ir tik 1818 mt. tapo Rėzos pirmusyk išspausťi. Jo poėmos „Metų Laikai“, turėdama, galėtų nepasigėdėti kiekvinos tautos literatūra. „Metų Laikai“ yra Lietuvos ūkininkų gyvenimo vaizdas iš pabaigos XVIII amž., lygiai kaip Mickiavičiaus (lenkiškai parašytos) „Pan Tadeusz“ tokis pats-lietuviškos sulenkėjusios bajorijos gyvenimo vaizdas iš pradžios XIX-ojo. Tuodu veikalu vienas kitą papildo. Tik Mickiavičiaus sulenkėjusios bajorijos vaizdas yra išidealizuotas ir nudažytas lenkišku patrijotiškumu. Visur išrodomos arba tik gerosios pusės, arba nors kas jose yra estetiško, dailaus. Vaizdas bajorų gyvenimo apskritai nepilnas; apie jų prietikus su baudžiauninkais nė nepaminėta. Bet visa veikalo forma ir stilius yra tobulai išbaigti.

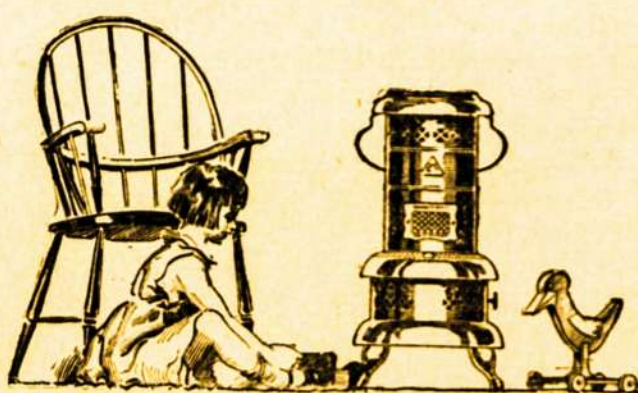
(Toliaus bus.)

Antroji Liberty Loan (laisvės paskola) tapo atidaryta Suv. Valstijų izlo departamento 1 d. Spalių, 1917.

Anot prezidento Wilsono „Laikas atėjo pargalėti ar pasiduoti, S. V. Izdo sekretorius Mc Adoo, sako, „Ar mums mielesnis doleris už mūsų sūnų gyvastį?“

Padaryk savo priederme užsirašyt Suvienuytų Valstijų valdžios Antrosios 1917 Laisvės paskolos bonds'ų.

Jos išleistos po 50.00, 100.00 ir daugiau 4 nuoš. išmokamu kas 6 mėnesiai. Galima užmokėti ant syk arba mokėti dalimis. Pasiklausyk bankieriaus, paatoriaus arba vietinio Laisvės Paskolos komiteto. „Liberty Loan“ tai geriausia pinigams šiais laikais vieta. Rašykites prie jos tuojaus.

TOBULASIS

Be Dumų Kerosino Pečius

reikia vengti ir saugomą visai šeimynai. Padėk Tobulajį vaikų kambaryje einant gulėti ir keliant. Tegul močiute laikosi jį savo paprastame lange. Kiekviename namų kambaryje, kiekviename ore. Tobulasis visada gatavas, visame ištikimas, visada užganėdantis.

Yra skirtumas, bet, kokį kerosiną naudojate. Tik vienas yra kurio galite užsiganėdinti. Tai yra Rayolight Oil. Jis turi ypatingą vardą, kad atskirtumėt nuo paprasto kerosino ir duoda geresnį rezultatą, nes jis augštai apvalytas ir rafinuotas. Žiūrėk į ženklą: „Atlantic Rayolight Oil for Sale Here.“

Nepamiršk pamatyti Tobulajį Kerosino Pečių pas savo pirkli. Jie gana pigūs — \$1.50 iki \$8.50.

THE ATLANTIC REFINING COMPANY

Philadelphia and Pittsburgh

ATLANTIC
Rayolight
OIL

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912.

of Zvaigžde published weekly at Philadelphia, Pa, for 12, October 1917.

State of Pennsylvania } ss.
County of Philadelphia }

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Anna Jonaitis who, having been duly sworn according to law, deposes and says, that she is the manager of the Zvaigžde and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

Name of —	Post—Office Address:
Publisher, A. Milukas & Co.	3654 Richmond St.
Editor, Julia Pranaitis	„ „
Managing Editor, A. Milukas	„ „
Business Manager, Anna Jonaitis	„ „

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owing or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.) A. Milukas, 3654 Richmond St.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.) None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, etc.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above (This information is required from daily publications only).

Anna Jonaitis

Sworn to and subscribed before me this October 4 day of, 1917

(Seal.) M. Rock Jr. Notary Public
(My commission expires Feb. 3, 1919.)

Susivienijimas Lietuvių R. Kat. Amerikoje.

— Yra —

Gyvam Džiaugsmas! Sergančiam Viltis! Mirštančiam Ramybė!

Tūkstančiai Lietuvių—Katalikų priguli prie šios organizacijos ir tūkstančiai kas metai prisirašo naujų narių. Bet gal dar pats, gerbiamas skaitytoju, apie šią organizaciją nėsi girdėjęs. o jei ir girdėjai, tai gal nepamąstai, kas ji yra ir delko pats neprisirašai?..

Stai kas šioji organizacija yra ir ką ji duoda:

- 1) Apsaugoja narių gyvastį ir moka pomirtines \$150.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00, \$1000.00.
- 2) Moka pašelpas nariams-ligoniams kas savaitė po \$8.50, \$7.00, \$10.50, \$14.00.
- 3) Selpia negalinčius narius ir našlaičius.
- 4) Skleidžia apšvieta, išleidinėja gerus raštus ir dalina nariams veltų (dovanai)
- 5) Platina dorybę, suteikiant patarimus ir nurodymus tikėjimo ir auklėjimo dvasios reikaluose.
- 6) Rūpinasi Lietuvių Tautos reikalais, remia pinigaiškai ir morališkai visokias lietuvių kultūriškas įstaigas ir tt. Inetojimas į S.L.R.K.A. pigus. Mėnesinė mokestis lengva. Norėdami gauti platesnes informacijas, kreipkitės į vietines kuopas, kurios randasi kuone visur po visą Ameriką, kur tik lietuvių apsigyvenę, arba tiesiai pas Centro Raštininką šiuo adresu:

P. MULEVIČIUS

456 Grand Str.

Brooklyn, N. Y.

Geriausia Knyga Supažindinti Amerikiečius su Lietuva.

American Relief Fund for Lithuanian War Sufferers (Amerikos Pašalpos Fondas Lietuviams nuo Karo Nukenėjusiems išleido didelį netoli pusantrošimto didelio formato puslapių — knygą, kurioje anglų kalboje išdėstyta viskas, kas labiausiai žinotina apie Lietuvą ir lietuvių anų praeitį ir dabartines nelaimes ir vargus.

Cia randame liudijimus

- 1) McClure's Newspaper Syndicato korespondento, kad Lietuva, tai ne Siaurinė Lenkija.
- 2) p. Gabrio straipsni iš British Review, išrodanti, kad Lietuvai reikalinga autonomija.
- 3) Ukrainos tautiškosios partijos liudijimą, kad Lietuva turi būti atskiriama nuo Lenkijos.
- 4) Apie Lietuvos hierarchiją straipsni iš La Vera Roma.
- 5) Advokato W. Butlerio (iš New Yorko) straipsni apie Lietuvių nuopelnus civilizacijai.
- 6) Rockefellerio atstovų liudijimą apie baisiausią vargą ir nelaimes Lietuvos žemėse.
- 7) New York Juornal'o redakcijos straipsni apie Lietuvių tragišką padėjimą teipgi New Yorko Times raportą aprašanti kun. Dr. A. Maliausko pranešimą.
- 8) Lietuvos istorija.
- 9) Lietuvos Literatūros platesnę istoriją.
- 10) Rezolucijas Am. R. Fondo (vairiose vietose padarytas).
- 11) M. Yoo memorialas Sventam Tėvui.
- 12) Mūsų atstovų liudijimas apie Lietuvą su lyg N. Y. Times'e pagarsintą raportą.

Yra teipgi tilpė toje knygoje keli lietuvių kalboje staipsniai ir daugelis iliustracijų su paaiškinimais anglų kalba (pav. Kasčiūškos, A. Mickiavičiaus, A. Burbos, vyskupų Valančausko ir Baranaucko, kun. A. Gimzaucko, Basanavičiaus, Pietario, Kudirkos ir t.t.).

Tą knygą nusipirkę už 25 centus su didžiausia Lietuvai nauda įteik įtekmingesniems amerikiečiams. Užsakymus siųskit:

„Zvaigždė“

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

arba pas by kurį Am. Relief Fondo nari.

Draugiju atidai

Viską ko organizacijos reikalauje no mažiausio ir pigiausio ženklelio iki puošiausios Karūnos arba Vėliavos.

Nuo menkiausio guzikučio iki Puikiausio auksinio medalio. „Viską“ atliekame pigai ir gerai, ir jau užganėdinom tūkstančius draugijų.

Naujos draugijos reikalaukit samplių, o senos pasiūskit savo vieną seną ženklelį arba šarpa, o mes an-paskirto laiko darbą atliksime.

VISUOMET SU PATARNAVIMU.

M. A. NORKUNAS,

166 Melrose Str.

Montello, Mass.

Svent. Tėvas Benediktas VX laimina šelpimą Liet. nuo karės nukentėjusiu.

(Taša nuo 1 pusl.)

Šiam Lietuvių Komitetui Lausanoje, Sveicarijoje, idant būtų išdalyta tarp Lietuvių no karės nukentėjusiu.

Jo Eminencija teipgi prašo manęs, kad Jums praneščiau, juog Jo Sventenybė (Popiežius) labai nudžiugo iš Jūsų pasišventimo ir kad Jis ragina Jus toliau dirbti tą gerą darbą, kurį dirbote, ir kad Jis siunčia Jums Savo Apaštališką palaiminimą.

Su maloniai pagarba ir geriausiais velji-
mais, palieku Jūsų, Gerbiami Tėvai,
štikimu Kristuje
Jonas Bonzano
Melitenos Arkivyskupas

American Relief Fundo for Lith. War Sufferers viršai-
šiais yra kun. B. Zindzius pirmsėdis, izdininkas John
Pulleyn, Esq., didžiausio Suv. Valstijų taupinimo banko
— The Emigrant Industrial Savings Bank, N. Y. — prezi-
dentas, izdo globėjas kun. J. Seštokas ir kun. A. Kodis,
kartu ir finansų sekretorius ir kun. A. Milukas sekreto-
riumi.

Be viršpaminėtų sanarių komitetan dar įeina vice
prezidentai Connecticuto Valstijoj kun. M. Fankauskas,
New Yorko kun. S. Remeika, Massachusetts kun. Vasi-
liauckas ir Pennsylvaniaj kun. A. Kaminskas. Komite-
to pirmu nariu yra New Yorko vyskupas valdytojas
Monsignoras J. F. Mooney, po tam seka New Yorko ir
Brooklyno katedrų klebonai, Monsignorai: M. Lavelle ir
Fr. J. O'Hara. Inžymesniais nariais yra New Yorko Valstij-
os aukščiausio Teismo (Supreme Court) teisėjai: Hon.
Hon. A. Philbin, D. F. Cohalan ir Fr. Delahanty; toliaus
buves New Yorko valstijos gubernatorius p. M. H. Glynn
ir ano žmona, toliaus ponias J. Giraud Agar, viena iš
itekmingiausių ir labdaringiausių New Yorko taip vadi-
nama Society ponias. Kiti komiteto nariai, kurie leido savo
vardu naudotis mūsų tėvynės sušelpimui: visoje Ameri-
koje garsūs kalbėtojas advokatas p. W. Bourke Cockran,
finansieriai: M. J. Mulqueen, Louis V. O'Donohue, John
Crimmins (iš New York'o), Raph Beaver Strassburger iš
Pennsylvania ir P. W. Wren iš Connecticuto, toliaus redak-
toriai, turį didelę įtaką tarp Amerikos laikraštinių, p.
pp. J. I. C. Clarke, Dr. E. Rumely iš New Yorko, R. J.
Beamish iš Philadelphia; kiti įzymesni nariai tai Majoras
J. O'Shaughnessy, kurio giminės žinomi Amerikoje diplo-
matai, jenerolas D. F. Collins, New Jersey demokratų par-
tijos izdininkas, artimas prezidento Wilsono bičiulis Fr.
Lisiecki, N. Y. katalikų klubo vice pirmininkas, Harri-
son, Reading National banko kasierius, Kiti komiteto
nariai: kunigai P. Saurusaitis, G. Budrevičius, A. Jusaitis,
J. Jakštis ir pasauliniai: Grinčius, p-lė J. Pranaičiūtė
„Zvaigždės“ redaktorė, K. Brusokas ir K. Galčius.

Vokiečiai ir Lietuva.

Praneša anglų spauda, kad katalikų partijos prie vo-
kiečių reichstago (parlamento) vadas Her Erzberger pasa-
kė viešai, jog vokiečiai pasirūpins sutverti neprigulmin-
gą Lietuvos valstiją.

Taip tik netikėtai gali mūsų svajonės įsikuntyti ir
ivykti, nes visgi šiandien vokiečių žodis del Lietuvos yra
svarbiausiu, kadangi Lietuva yra vokiečių valdžioj.

Kodėl pridudame svarbą Erzbergero žodžiams? Del
to, kad jis katalikų centro vadas, o katalikų centras ne
tik gana turi įtaką Vokietijos reikalus, bet podraug
turi išrokavimą sudaryti neprigulmingą Lietuvą ir tokią
Lenkiją. Štai kodėl. Nors Vokietija stebėtinai dabar
laikosi vienybės, ji visgi susideda iš atskirų, autonomi-
škų valstijelių — kunigaikštijų: Prusijos, Bavarijos, Saxo-
nijos, Vurtembergo ir tt. Tų kunigaikštijų interesai ne-
visad tie patis, tankiai priešingi. Todėl kartais pastebė-
ti tarp tų valstijelių konkurencija ir kova del pirmeny-
bės. Prusų valstija viena didesnė už kitas valstijas kru-
voj paimtas. Vėl Prusose žmonės daugiausiai protestonai,
o kitose valstijose katalikai. Todėl kitos valstijos
nelab prielankiai žiuri į prusų isigalėjimą ir pavydi tiems
naujų galybių. Kitos vokiečių valstijos prisilaiko slapto,
gal but ne sutarto, visgi esančio bloko prieš Prusiją.

Dabar ir Lietuva, ir Lenkija tegalėtų palikti prie Pru-
sija sueina rubežiais. Vadinasi, jei Vokietija prisisavintų
Lenkiją ar Lietuvą — tos tektų Prusijai, sustiprintų ir be
to stipresnę Prusijos valstiją, kuri pertai į visas kitas vo-
kiečių valstijas galėtų žiurėti su paniekinimu, kaipo į
nykštukus. Todėl kitos Vokietijos valstijos nenori ir prie-
šinsis, kad vokiečiams Lietuva neliktų bet užtars už Lie-
tuvos reikalus del savo jau reikalų apsirokavimo.

Vėl, nėra vokiečiams: Prusijai, Bavarijai ar kitai vals-
tijai jokio išrokavimo palikti Lietuvą rusams. Anaipol,
jiems geriau, jai tarp jų ir rusų bus nedidelė, nepergalin-
giausia valstijelė Lietuvos. Kaip koki pravarinė tarp
rusų ir vokiečių.

Iš to gali kartais išseiti: vokiečiai ne Prusijos neduos
Prusijai pasisavinti Lietuvos, o vokiečiai visi negrąžins
Lietuvos neprigulmybės viltis.

Viltis tik. Nes kol ji neįsikunys, tol gali dalykai vi-
sai nukrypti.

„Išėiv. Dr.“

Amerikos Naujienos.

★

Reikalauja siųst Suv. Valst. kareivius į Balkanus.

Washingtonas, 15 d. Spalių. Utah'os senatorius King
reikalauja, kad prez. Wilson pasiųstų kariumenę į Saloni-
kus. Beto senatorius aiškino, kad reikia apšaukti karę
Austro-Vengrijai, Turkijai ir Bulgarijai.

Mažai da surikta laisvės paskolos.

Patriotišku daiktu yra visiems pirkti nors po viena
antrosios Laisvės Paskolos bonds'ų, Štai Suv. Vol. reikia
surinkti trumpame laike 5 milijardus dolerių, o da tik
pusantro nesurinkta, nuo kada antroji Laisvės Paskola ta-
po paskelbta. Zyda, italai, lonkai ir k. daro iškilmingas
demonstracijas tos paskolos nauda ir anglų laikraščiai
labai garsiai išgiria jų toki patriotiškumą savo priimtai
tėvynei. Neatsilikime nei mes lietuviai, nes po karė
daugiausia iš Dedės Samo norėsime užtarimo, kad išgauti
savo tėvynei laisvę. Pirkite visi Antrosios Laisvės Pas-
kolos bonds'us.

1000 tonų anglių sukonfiskavo.

Canton'o, Ohio majoras Schrantz, kad apsaugoti žmo-
nes nuo anglių nedatekliaus. Tos anglis prigulėjo Cen-
tral Power Co.

Akrono, O. majoras Land sustabdė išvežimą 5000
tonų anglių sukrautų į 100 vagonų. Tos anglis bus iš-
dalintos tarp smulkesniųjų vertelkų pardavimui žmo-
nėms po \$6,50 už toną.

150 angliakasyklų užsidarė

rytinėje Kentucky ir šiaurvakarinėje Tennessee valstijų
dalyse, pasekme pastarųjų straikų.

Stoka anglių mokyklose.

Pottstown, Pa. Dėlei anglių stokos prisibijoma, kad
ar nereikės uždaryt daug viešųjų mokyklų. Kuro padė-
jimas šia taip pablogėjo, kad šimtai šeimynų negali gaut
anglių nusipirkti. Miesto valdžia buvo priversta įsiki-
ti į kuro dalykus ir to pasekme gavo mokykloms apie
septyniolika tonų iš įvairių anglio pardavinyčių. Tiek
anglių tik gali užtekti kelioms dienoms.

Reikia mažiau naudoti cukraus.

S. V. administratorius praneša, jog Prancija prašanti
nuo Dėdės Samo bent 100.000 tonų cukraus umam laike.
Gi Suv. Valstijose dabar esama tik tiek, kiek užtektų iki
naujos cukraus piuties, 1 ai d. sausio. Prie normalio
suvartojimo Amerikoje pareina po 90 svarų cukraus
ant žmogaus per metus, t. y. suviršum po keturias uncias
dienai kožnam žmogui.

Prancijoj dabar cukraus esama tik po 21 svarą me-
tams ant žmogaus, argu po vieną unciją dienai. Po tiek
jau, maž-daug, sunaudoja cukraus žmonės Anglijoj ir
Italijoj pastaruojų karės metu. Tečiaus Prancija stovi
tuo atžvilgiu blogiausiam padėjime. Todėl p. Hoover
pataria šios šalies gyventojams per daug cukraus neaikvo-
ti, susilaikyti, kiek galima, nuo saldainių, nes Prancijai
reikia būtina pagelbėti.

Valgykime mažiau kviečių duonos.

Suv. Valstijų Maisto Administracijos pastaruojų iš-
leistame biuletine pažymėta ypač lietuviai savo drutumu
už tai, kad valgo ruginę duoną. Toji pastaba šitaip
skamba: „Tarp Lietuvių ir kitų imigrantų paprastai va-
dinama „šiaudine duona“. Kviečių užėdėjime, anot vie-
no Lietuvių laikraščio tvirtinimo, ta tauta viršija visas
kitas tautas Amerikoje. Parduodamoji rugių duona pa-
daryta iš kvietinių ir ruginių miltų suomišio. Ruginiai
miltai kur-kas mažiau išsipučia už kvietinius, todėl ir
duonos bandutės mažesnes“.

Kaip užlaikyt per žiemą daržoves.

Suv. Valst. maisto administracija iš Washingtono
duoda naudingus patarimus kaip pasielgti su daržovėmis,
kad apsaugojus jas nuo supuvimo. Sulig tų patarimų,
daržoves galima išlaikyti per visą ilgą žiemą pagrindžio-
se arba sklepuose žemėje. Tam reikia didelės dėžės argu
aruodo sklepe apsaugotam nuo tiesioginės šviesos. In tą
dėžę reikia per kelis colius pripilti žemės.

Daržovės po tam reikia sudėt eilėmis. Kiekvieną
eilį apiberti plonai žemės, taipgi apie du žemės coliu
reikia apdėti aplinkui visą dėžę argu aruoda, kad atidaly-
ti daržoves nuo dėžės sienų. Šitokiu budu sudėtos

daržovės susilauks sveikos
ir balandžio mėnesio.

Daržoves galima taipgi
užlaikyti per žiemą ir lauke.

Reikia paimti druskos
statinė ir tris jos ketvirta
dalis įkasti į žemę.

Neužkastą dalį reikia ap-
dėt žeme iki viršui. Tam da-
lykui reikia, kad žemė būtų
sausa ir arti namų.

Sudedart obuolius, griu-
šias ir kopuetus žiemai rei-
kia tik sveikus išrinkti ir
kiekvieną tų vaisių—kopus-
to galvą, griušią ir obuolį —
suvyniot į popierą atskirai.
Paskui statinę reikia jais
pridėt taip, kad nuo viršaus
liktų kokių dešimtis colių
tuščios vietos statinėje. Tą
tuščią vietą paskui pripildyt
šiaudais. Pagaliaus uždengt
viršų mediniu dugnu. Dar
geresniam apsaugojimo nuo
šalčių galima ant statinės
viršaus užberti žemės. Obuo-
liai šitaip sudėti nepuva ir
išlaiko iki pavasariui No-
rint sekančią žiemą į tas pa-
čias statines sudėt obuolius
etc., reikia vasarai būtina
jas išimt iš žemės visai.

Taipgi maisto užėdėjimui
p. Hoover, S. V. maisto
administratorius persergi
geleželių kompanijas, kad
geriau prižiurėtų gyvulių
pergabėnimą. Perna ant
vieno tik geležkelio žuvo gy-
vulių už apie \$100.000. Ap-
skritai kas metis, pergabė-
nant gyvulius iš vienos vie-
tos kiton traukiniais, žuva
už apie \$2.000.000.

Suv. Valst. Izdo sekreto-
riaus pati p-ni William G.
McAdoo (prez. Wilsono duk-
tė) darbuojasi, kad patrau-
kus kiekvieną moterį šioj
šaly į Laisvės Paskolos kam-
paniją.

— Suv. Valstijų moters
davė Raudonamjam Kryžiu
\$36.400.000.

— St. Louis'o kapitonas
John Perry baliunistas ati-
darė moterims orlaivijos mo-
kyklą. 500 moterų jau ton
mokyklon užsirašė.

Padėk Palaikyt Laisvės Žemę kuri tau duoda liuosybę ir laimę.

Amerika tavo prisisavintoji tėvynė kariauja su Vokietija!

Amerika kariauja, kad apgalėti kaizerį, paliuosuot Europą nuo
nuolatinų karių, žudymų ir kančių. Amerika taipgi kariauja už sa-
vo laisvę kad sulaukus prūsus nuo užplūdimo Amerikos kaip jie
grūmojo. idant atėmus nuo mūsų visą ką turime.

Armija dabar lavinama ir tūkstančiai mūsų kareivių jau stovi
frontuose. Valdžiai reikia pinigų, kad užlaikyt armiją ir laivyną
pilna jiega besikaujant, idant galėtume lamėti karę ir laimėti ją
greit.

Valdžia išleido Antros Laisvės Paskolos Bondsus pinigams su-
rinkti. Tu, amerikietis iš pasisavinimo, turi pirkti jų nors vieną.
Jie kainuoja tik \$50.00 ir galima išmokėti mėnesis po mažą dalį.
Kiekviena banka ar Trusto kompanija tau padės nusipirkti ir su-
teiks apie bondsus pilną paaiškinimą.

Atsimink, jog tu tik paskolini savo pinigus, tu jų neduodi! Bond'as,
kurį perki už \$50.00, per metus duos tau pelno \$2.00, arba 4 nuo-
šimtį metams. Tatai geriausias pinigams indėlis ir nepaprastai
lengvas būdas užėdėjimui. Taipgi atsimink, jog bond'ą gali kada
tik nori išmainyt ant pinigų.

Užsirašyk į Antrąją Laisvės Paskolą! Padėk Amerikai užsilai-
kyti liuosą ir tuo pačiu laiku padėk įvykdinti laisvę tarp prislėgtų
Europos žmonių.

THE LIBERTY LOAN COMMITTEE

Third Federal Reserve District
Lincoln Building Philadelphia

Šitą tarpą paaukoko Bankos, Bankieriai ir
Trustų Companijos Philadelphiaj

A. + A.
Kun. Pr. Gugis.

Chicagoje, Ill., Brolių Aleksijonų ligonbutyje nedėdienyje, 7 d. spalių pasimirė lietuvis kun. Pranciškus Gugis. Laidotuvės, kuriose dalyvavo 23 kunigai lietuviai, įvyko Sv. Kryžiaus bažnyčioje. Laidotuves puošė taipgi kelių vargonininkų chorai; ant gedulingų pamaldų už nabašninko vėle, susirinko nemažai žmonių.

Te Dievas suteikia amžiną ramybę velionio kun. Pranciškaus vėlei.

Iš Lietuvos.

Didelę valgomų daiktų stoką Vilniuje patvirtina ši žinutė iš „Dabarties“.

Naujasis kariuomenės Lietuvos viršininkas kunigaikštis V. Isenburg — Biršteinas gegužės mėn. priėmė įžymius įvairių Vilniaus tautų atstovus ir apreiškė jiems, jog vokiečių kariuomenės įstaigoms esą pavykę parūpinti Vilniui maisto ligi būsimo derliaus. Todėl ir vargingesnieji gyventojų sluogsniai būsia galima gėlbėti nuo sunkaus vargo. Idant palengvinus pramitimą atskiriems gyventojams, ypatingai kad vaikai galėtų atsigausti po sunkios žiemos, yra sumanyta miesto gyventojus, ypatingai vaikus, iškelti į sodžius. Vaikai neturi būti atskiriami nuo tėvų; kiek galima, jie į sodžius turi išsikelti drauge su tėvais, kad tenai atsigaivintų tyrame ore ir stipriu maistu. Yra nustatyta, kur kurios tautos gyventojai turi keltiesi. Augštesniųjų mokyklų mokiniai, vedami savo mokytojų, sutvarkytais būriais turės eiti į sodžius ir tenai padėti dirbti laukų darbus. Vokioje vokiečių jaunuomenė jau taip doko. Tokia savitarpinė pagalba tarp miestų ir sodžių Vokioje jau yra suteikusi gerų vaisių. Išbandytas vokiečių sumanymas dabar bus naudingas ir Vilniaus miestui. Kas dabar laisvu noru nori išsikelti į sodžių, privalo pasiprašyti leidimo iš Vilniaus miesto viršininko.

Vilnius — užmirštoji dailės vieta.

Ką tik išėjo vokiečių kalba gana įdomi knyga profesoriaus Dr. Veber'io Jenoje 10 Armijos laikraščio leidinyje, Kaina 2.50 mark. Rašytojas trumpais brožuais piešia žymiausių Vilniaus dailės daiktų vaizdą. 137 gražios fotografijos paaškina jo raštą. Pro skaitytojo akis praeina visa Vilniaus istorija, kiek ji rišasi su dailė. Idėti ir žymiausiųjų didžiųjų Lietuvos kunigaikščių rūmų paveikslai iš 13 — 14 šimtmečio Gedimino kalne.

Taip atvaizdinti senieji Vilniaus miesto vartai su bokštais. Bažnyčiomis Vilnius gali lygintis su Rymu ir su Kelno miestu — Vokios katalikų centru. Žymiausieji dailės daiktai, kaip sako prof. Veber'is, Vilniuje — tai bažnyčios. Todėl apie bažnyčias daugiausia minėtoji knygoje ir prirašyta. Jonas Aukštuolis.

Bavarija davė Lietuvai

300,000 markių. Pranešama, jog Bavarijos kunigaikštis (jis yra vadu vokiečių armijų Lietuvoje) Leopoldas davė 300,000 markių Vilniaus Lietuvių Komitetui del išdalavimo tarpe nuo karės nukentėjusių lietuvių. Tai būtų stambi auka, nors reikalai patis kur kas stambesni, jog Lietuvoj virš 3,000,000 gyventojų, o iš jų tik retas kuris per karę nesuvargo arba tesuvargo pakenčiamai.

Lenkų pėdomis.

Paskutiniu laiku tai vienur, tai kitur, kaip rašo mūsų laikraščiai, lietuviai, taisydami bažnyčiose ar tai lietuvių Dieną ar kitas iškilmingas pamaldas, giedojo Lietuvių himną, ateitininkų himną, nešiojo tautines vėliavas su vytimi ir kitais tautos ženklais. Maño nuomone, visam tam ne vieta bažnyčioje. Tegu mūsų himnų turinys toli gražu netoks soviniškas, kaip brolių lenkų, tegu mes niekam varu neužmetam savo kalbą, bet visgi katalikų bažnyčioje, Dievo namuose, tegu skamba tik šventos giesmės, o ne politiniai obalsiai.

Štai lenkai laike gedulingų pamaldų už Senkevičiaus vėle ant karsto baltą erelį patupdė, štai Odesoje ir daugelyje vietų jie dainavo „Jeszcze Polska nie zginela, arba net „Marsz, marsz Dombrowski“ ir panašias dainas. Nebereikalo lenkus skaito ne katalikų, bet „lenkų tikėjimo“.

Visai kita kalba, kad mes savo bažnyčias statytume lietuviškame stiliuje, jas puoštume savo tautodailės rątais, kad paveikslus mūsų dailininkai, kurie vieni tik atjaudžia ir supranta lietuvių dvasios skoni, kad kilimai ir užtiesimai būtų lietuvių išausti, kad lietuvių bažnyčiose lietuviškos giesmės ir pamokslai skambėtų, tuomet mes parodytume, kad ištikro visa savo lietuviška siela Dievą mylim.

Kaip tik po karo, sugrįžus į laisvąją Lietuvą, mes turėsime gerą progą atitaisyti savo klaidas ir apsileidimą, daugelį bažnyčių netik pataisyti reikės, bet ir išnauroti statyti.

Lietuviai Rusijoje.

VLADIVASTOKAS. Uosto miestas. Jūrų pakrantėje, tarp kalnų. Gyventojai: chinai, rusai ir kitos tautos. Tarpe jų yra ir lietuvių. Užėjau keletą ištautėjusių lietuvių šeimynų, bet savo kalbos dar mokančių. Priversti jie neturto ir tremiami apleido Lietuvą. Tose šeimynose yra jaunimo — merginų, turinčių po 18 — 20 metų ir čia gimusių ir augusių; visai ištautėje, bet kalba, nors sunkiai, tėvų kalba. Kaip skurdu ir liūdna žiūrėti į tokius lietuvius. Čia gimę auge, nematę Lietuvos laukų, upių, miškų, nematę jokio lietuviško rašto be senos maldaknygės, kurią kada tai klebonas išrašė iš Vilniaus, Pasakojant apie Lietuvą, kad ir ten jau paskutiniu laiku esama laikraščių ir visokių knygų kad rengiami visokių tautiškių dainų, tai seniai lietuviai negali atsistebėti, nes jie paliko ją, kada dar iš Prūsų maldaknygės — kalendorius elapta nešdavo. Parodžius ir lietuviškų ir knygelį, tai lietuvių mergaitės negali atsigerėti ir nežino, kaip branginti jas. Padainavus ir paaškinus apie tautines dainas, nevienai lietuviutei skurdai ašara per veidą nuriedėjo. Pažadinti prie tautinio susipratimo duoda žodi, labiausia jaunimas, tuojaus po karo grįžti Lietuvon.

Čia daugiausia lietuviai gyvena priemiesčiuose ir prie geležinkelio.

Kareivis Kazimieras Kizas.

Neseniai čia susitvėrė lietuvių draugija, pavadinta: „Tolimųjų Rytų lietuvių draugija Rūta“. Draugijos tikslas: žadinti lietuvius prie tautinio ir visuomenės darbo, rengti savybės vakarėlius, steigti skaityklas ir knygynus ir t. t. Minėtoji draugija bepartytinė ir joj partijų klausimai nerišami. Lietuviai karštai užjaučia draugijai, suprasdami jos tikslą ir dabartinį lietuvių padėjimą.

Gegužės 21 d. draugijos pirmininkas Vaitekaitis rinko aukas katalikų bažnyčioje nukentėjusiai Lietuvai. Parapijonis (anglai, prancūzai, lenkai, japonai ir maža dalelė lietuvių) karštai užjaučia lietuvius, nes paaškinus ir pažadinus iš sakyklos klebonui, kad privalo padėti lietuviams, nuo mažos saujelės, buvusių bažnyčioje, surinkta 500 rublių.

Gegužės 23 d. lietuvių kareivių kuopa Vladivastoko garnizono, susirinkusi gimnazijos bute, priėmė tokią rezoliuciją:

Griežtai protestuojame prieš taisydamą lietuvių legijonų. Patariame ir kviečiame visos Rusijos lietuvių kareivius netverti karininkų legijonų, bet tvirti kuopas ir kitokias organizacijas tautos darbui. Patariame nestoti ir į lenkų legijonus, kaip nieko bendra su lietuviais neturinčiais. Puikiai galim atlikti kareivių uždavinius ir rusų pulkuose. Jei milijonišės kariuomenės negali priešio sumušti, tai mums, saujalei lietuvių, vokiečių nesumušti. Tik mes be jokios vertės galim tapti sunaikintais vokiečių kulkosvydžių, o tas Lietuvai didelis nuostolis ir skriauda, nes daug pajėgų ir energijos, ypač nuo jaunimo, reikalaus po karo Lietuva, kaip viena labiausia nukentėjusių šalių.

Kareivis Kazim. Kizas.

Kastrama.

Vietinių artistų mėgėjų kuopelė rugpjūčio 20 d. surengė lietuvių vakarą. Buvo vaidinama melodrama, „Užburti turtai“.

Mūsų artistai bei inteligentai, matydami mūsų brolių tremtinių skurdą bei liudesi, liepos 15 d. sumanė šį veikalą valandėlei palengvintu savo būviui. Čia vakarai gana dažnai esti, bet mūsų tremtiniams neprieinami dėlei bilietų brangumo, o kaip veltui tai ir jie galės apsilankyti.

Stauropolis.

Kaukazo Stauropolyje nemaža atbėgusių lietuvių, taipgi ir nuo seniaus apsigyvenusių. Vietiniai dauguma ištautėje, vadina save „poliakais“, nors lietuviškai moka kalbėti, bet užkalbinus lietuviškai atsako lenkiškai, o jei dar kuris nešmoko lenkiškai, tai griebiasi rusiškai. Ištikruju gi ir nebuvo kam lietuviams rūpintis. Lietuvių draugijos ligi šiol nebuvo. Trūksta veikėjų. Yra keletas, kurie ligi šiol nieko neveikę, bradėda veikti. Susitvėrė ir draugiją ir birželio 11 d. įvyko Stauropolyje pirmas lietuvių susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininku A. Baniulis, raštininku K. Apolinskienė, kasininku J. Pilipaitytė. Pagirtinas dalyktas.

„Liet. Bals.“

Clevelando apielinkės lietuviams žinotina.

P. A. S. Kulbickas gyvenęs po antrašu 7602 Aberdeen Str., Cleveland, O. užlaiko lietuvių katalikų laikraščių ir knygų krautuvę. Pas jį galima užsirašyti „Zvaigždė“ ir nusipirkti naudingos knygelės. Kam nepatogu tiesiog iš redakcijos užsiprenumeruoti laikraštis, patartina kreiptis į p. Kulbicką, kuris noriai ir tinkamai Jums patarlaus.

Redakcijos Atsakymas.

Tauto Fondo Raštininkui. Tamstos straipsniai tilps sekančiuose „Zvaigždės“ numeriuose.

Ar Tu Norėtum

(Ši atsišaukima pakartojame „Zvaigždėje“ sulyg mūsų gerb. skaitytojų — uolesnių esperantininkų noro. Red.)

buti tokiu žmogum, kad visą žemę apkeltum ir visur susikalbėtum taip kaip namie. Tau būtų atviros durys ir pramone, tau būtų atviros visų šalių paslaptys, chinai būtų tau kaip broliai, Laplandietis ir Australietis gyventojas būtų kaip vienas iš tavo šeimynos, užtai kad tu su juom susikalbėtum. Taipgi jeigu tu nori to, mokinkis tarptautišką ESPERANTO KALBĄ.

Dalykas štai kame: Mes dabar kątik užbaigiame statę Esperanto kalbos kalbamokslį su žodynu, p. Vidikaukas vienas iš gabiausių lietuvių Esperantistų šita knygą lietuviams sutaisė. Po sunkaus dienos darbo, naktimis jis dirbo pakol neparašė vieną iš puikiausių kalbamokslų. Dabar gatava spausti. Spausti, bet kiek ar Lietuviai iš jos naudosis, ar bus kam ji nupirkti? Todėl ir baus daug pinigų į jos leidimą sudėti, nes knygų gali daug turėti ir badu numirti. Delto su šiuomi mes kviečiame visus tuos, kurie supranta Esperanto kalbos brangumą ir žino kad po šios karės šita kalba platinsis kaip gera sėkla po visą pasaulę ir lietuviams šita knyga bus kaip raktas ir platu svieta, kviečiame visus, kad iš anksto pasizadėtumėte, užsisakyti šita knygą sau. Pavieniai, Draugijos, kurios turi savo konstitucijose platinti mokslą, dabar nors kartą galite parodyti po keletą šitų knygų ir norintiems Jūsų nariam tos kalbos mokintis galėsite parduoti. Spaustuvėm ir literatūros platintojam pasiulome iš anksto šitos knygos kiek kas galite užsisakyti. Esperantistai, Jums dabar laikas šios knygos užsisakyti, kad galėtute praplėtinėti tarpe savo draugų, ši knyga bus gana diktą, jos kaina bus 1 dol. Tie kurie užsisakys dabar daugiau po vieną egzempliorių, gaus už pusę kainos. Tokiu budu mes žinosime kiek jos leisti. Jeigu jūs mumis nepadėsite išvystyti šį pluoštą mokslo lietuviams, tai mes išleisime tik aprubežiuotą jų skaitlių.

Su guodohe,

„AMERIKOS LIETUVIS“

15 Millbury st.,

Worcester, Mass.

Katalikų Spaudos savaitėse.

Katalikų spaudą platindami gerbiami klebonai ir geros valios pasauliniai žmonės gali drąsiai pasirinkti iš šių knygų:

PRADZIA IR ISSIPLETIMAS KATALIKU TIKEJIMO vysk. M. Valančiaus	\$1.00
SODZIONIU TEOLOGIJA, Geručio	\$1.00
KELIONE PO EUROPA IR AZIJA Pranaičių Julės (su apdarais)	2.25
SKAITYMAI IS GYVENIMU SVENTUJU	3.50
ISPASINTIES ISTORIJA, prancuziškai parašė Gaulois,	60c.
DELKO MUSU KATALIKISKA SPAUDA SILP-NUTE, kun. A. Miluko	10c.
PAKLYDELIAI Geručio	20c.
SOCIALISTAI Kun. A. CIVINSKO	25c.
FABIJOLA, Kard. Wisemano	\$1.00

Užsakydami šimtais gerbiami klebonai ar spaudos draugijos MOKA TIK 33 proc. KAINOS, tai yra nuleidžiama jiems 2 trečdaliu, kad prisidūčia užsakymą su pinigais.

Adresuokit

A. Milukas & Co.

3654 Richmond St.

Philadelphia, Pa.

arba tuo pačiu antrašu New Yorke

94 Hull Ave.

Maspeth, L. I.

New York City.

Paskelbimas.

KUR AŠ PERŠALAU.

Dažnai yra labai sunku atsakyti į šį klausimą. Delto yra geriau išanksto apsisaugoti ir uždaryti duris visiems šaldiams, negu kamuoties tuomet, kuomet jau pervėlu. Tvirtas peršalimas reiškia, kad į kuną įsigauna ligos perai. Apsileidimas ir negydomas užkietėjusių vidurių yra nupuolimas, įgyti puikų gyvenimą ir pasveikti. Imk butinai Trinerio Amerikinio Karčiojo Vyno Eliksyro. Šis vaistas išvalo vidurius ir nureguliuoja visą virškinimo sistemą normaliai dirbti pienu jų darbą. Pasekmės sukietėjusių vidurių, galvos skaudėjimas, nervingumas, netekimas apetito, energijos etc. Kaina \$1.00 aptiekose. Puikiausias vaistas nuo sutinimo, išsisukimų, neuralgijos ir daugybės kitų ligų tai Trinerio Linimentas. Jis gelbsti visuose prietikiuose. Kaina 25 ir 50c. aptiekose, krasa — 35 ir 60c. Jos Triner, Išdirbėjas Kemikas, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Gali užcėdyt pinigų

SU ELEKTRIKOS PAGELBA

Neminint istaigą ar parankumą kokių suteikia namuose elektrika - jūs galite tikrai užcėdyt daugiau negu jos invedimas gvarantuoja.

Su elektrika galite valyt bei skalbt

greičiau ir lengviau be pašalinės pagalbos. Galima apsisūt namieje be nuovargio

ir daug daug kitokiais būdais užcėdysite pinigų insivedę Elektrika.

THE PHILADELPHIA ELECTRIC CO.

Parsiducda

geras namas su visais rakandais įskaitant pianą, divonus ir tt. Visa tai gauma igyti už 2.600 dol. Atsišaukit pas savininka Mr. M. Dauknis 3170 E. Belgrade Str., Philadelphia, Pa.

PAIEŠKOJIMAS.

Viktoria Smith gyvenanti 806 Front St. Allentown, Pa. paieško savo vyro Prano Smith'o. Jis turi 34 metus amžiaus, augštas, šviesiais plaukais be usų. Jis jau metai kaip dingio iš Allentowno.

Kas žino kur jis yra, meldžiami praneškite jo moteirškei nurodytu antrašu.

Kalbėk Per Savo Telefona.

Zinoma, jūs naudojate Bell Telefona kasdien. Atsiminkit, kaip jūs duodate numerą, kalbėkit tiesiog į telefona.

Kalbėk po valiai, kalbėk aiškiai ir kada operatorė atkartoja numerą, atsakyk „Yes“ arba „Right“.

Pamatysite, kad šitos paprastos pastatės padės jums daug greitam patalpinimui.

The Bell Telephone Company
of Pennsylvania.

Katalikų spaudą platindami raginkite musų gerbiamus biznesierius kad garsintų savo bizni „Žvaigždėje“ ir kituose musų katalikiškuose laikraščiuose.

Zvaigždės Agentai.

- Mr Povilas P. Mikalauskas, 218 W. Fourth St. So. Boston, Mass
- Mr Iz. Nausiedas, 27 33rd str., Chicago, Ill

- Mr. K. Jocius, P. O. Box 166 Somerville, Conn.
- Mr J Kovas, 21 Congress St. Waterbury, Conn.
- Mr. J. Jaroševičia, 1048 Washington Str Norwood, Mass.
- Mr. John Naujokaitis 47 Planet Str., Commercial Road, E. London, England.
- Mr. A. Pogožalski, 8024 Sawinski Ave N. E. Cleveland, Ohio.
- Mr. M. Norkūnas, 166 Melrose str., Montello, Mass.
- Mr. B. Acauskas, 36 Lincoln St. Brighton, Mass.

- Mr. Antanas Žurinskas, 486 Gregory St. Bridgeport, Conn.
- Mr. J. Navadauskas, Simpson, Pa

- Mr. J. Kalvelis, 222 Pine St., Rumford, Me.

- Mr. Cas Pauksztis, 404 Church St. New Britain, Conn.

- Mr. M. Vaikšnoras, 411 Ann St., Homestead, Pa.

- Mr. Jonas Šaučunas, 41 Johnson str Bridgeport, Conn

- Mr. Vincas Jusas, 2319 Brighton ave. Scranton, Pa.

- Mr. A. J. Brinius, 71 Pine str. Meriden, Conn.

- Mr. F. Stankus, 957 Jenne Str. Kenosha, Wis.

- Mr. Antanas Ramoška, 514 W. Saratoga St. Baltimore, Md.

- Mr. Juozas Čupas, P. O. Box 330, Ansonia, Conn.

- Mr. A. Drabišis, 51 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

- Mr. P. Valukonis, 261 W. Broadway So. Boston, Mass.

- Mr. P. J. Budginas, 4549 S. Hermitage ave., Chicago, Ill.

IŠ KELIONĖS PO EUROPA IR AZIJĄ

Ta knyga yra tai

Didžiausias savo rušies veikalas,

parašyta „Zvaigždės“ redaktorės J. Pranaičiūtės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais).

Indomų toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europėjiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiausiais beabejo yra aprašymai ispuzdžiū iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus idomų aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Knygos kaina 2 dol.
Audeklo aparais 2.25
Skūros aparuose su paausutuais kraštais 3.50

Galima gauti „Žv.“ Knygyne

L. D. Phone 585

DOMIN. BRAZINSKAS

Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas

LIETUVIS GRAGORIUS

79-81 Wall Street Elizabethport, N. J.

Pasamdo vežimus ir automobilius Pasivažinėjimui Veselijoms Krikštynoms ir t. t. Patarnavimas visiem be skirtumo Sąžiningas Užganėdinantis Greitas Ir Pigus LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Telephone 2713-M Market

M. AKIALIS

Lietuvis Graborius

146 Adams St. Kampas Lafayette St. Newark, N. J.

Pasamdo automobilius ir kariatas visokiose progose

J. P. BUDGINAS BANKINIS KONTORAS

Siunčia Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Parluoda Laivakortes ant greičiausių laivų; Išmalno Pinigus visų kraštų svieto, kaip tai: rublius, markius, kronus, dolerius ir tt. Apsaugoja daiktus ir budinkus nuo ugnies. Užlaiko Krautuve Knygų, Popierų, Abrozų ir kitokių bažnytinių daiktų. Pas ji galima užsiraš ti laikraštį „Zvaigždė“. Ateikite persitkrinti 4549 So. Hermitage Ave. CHICAGO, ILL.

Gerb. „Zvaigždės“ Skaitytojams.

Kas lig šiol da neatsiuntė prenumeratos už „Zvaigždę“ meldžiami pasiskubinkite, nes, sulig pačto tiesių, ne užsimokėjusiems būsime priversti sustabdyti laikraštį. Dabar geriausia proga užsisakyti „Zvaigždę“, kuomet už prisuntimą metinės mokesties \$2.00 ir dar pridėjus 15 ar 35 centus, galima gauti daug brangesnes dovanas negu metinė „Zvaigždės“ prenumerata. Taigi laikraštis pareina uždyką. Pasinaudokit gera proga! Red.

Skaitykit „Zvaigždę“.

LIETUVIS ŽEMĖS BANKAS!

Iki šiol turi 462 narių.

CASH PINIGŲ TURI DOLERIAIS 38,000 dol.
CASH PINIGŲ ARBA KONTRAKTŲ RUBLIAIS 62,000 rub.
Viso pasidėjimų yra ant surivš šimto tūkstančių dolerių.

AMERIKOS LIETUVIAI: Jei mylitė tėvynę, norite prisidėti prie suorganizavimo laisvos Lietuvos - rašykites prie Lietuvos Žemės Banko.

Norite pagelbėti nukentėjusiems nuo karės broliams atsistatydinti triobus, nusipirkt gyvulius, norite juos ir visą Lietuvą išgelbėti syki nuo žydy ir kity svetimtaučių - rašykites prie Lietuvos Žemės Banko.

Ir tie kuriems tėvynė nerūpi, kurie melles artymo neatjauliate, o omenyje turite tik savo naudą ir pelną, ir tie rašykites prie Lietuvos Žemės Banko. Pelną turėsite, kokio da niekad neturėjote, o sykiu, ir nenorėdami, atnešite Lietuvai ir Lietuviams naudą.

Vienas sėrus Lietuvos Žemės Banko kainuoja 50 dolerių, du sėrai 100 dolerių ir tt. Rašykites po keletą sėrų. Daugiau sėrų daugiau naudos.

Sėrai neša kasmet procentų arba dividendas. Sėrų vertė mės į metų didinasi, kapitalai kyla. Taip yra visuose bankuose, taip bus ir mūsų banke.

Didžiausią vienok uždarbį turėsime iš mainymo pinigų, kuriuos mums vistiek syki reiks mainyti. Dabar už 100 dolerių galima gauti apie 500 iki 600 rublių, už 200 dol. apie 1,000 iki 1,200 rublių. Ne-vietiškas uždarbys! Nors tuomi pasinaudokime iš šios karės. Kad ir rizikuoti, tai jau verta.

Prisirašant, bent dalį mokesties reikia tuoj įmokėti. Geriaus įmokėti puse. Daugumas prisunčia išsyk visus pinigus, kad reikiant galima būt tuoj mainyti.

Lietuvos Žemės Banko valdybon priguli: Kunigas Jonas ir kun. Tamas Žilinskis, p. M. W. Bush. Jų trijų vardais pinigai yra dedami į banką "Guaranty Trust Co. of New York." Prižiūrėtojai arba trustee'als yra: Kun. Petkus (Brooklyn, N. Y.) ir advokatas Matusevich (810 Broad Str., Newark, N. J.)

Klausiant informacijų laiškų ir prisunčiant pinigų reikia slysti šiuo adresu:

Rev. Jonas Žilinskas
50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.

Dideles Dovanos! Amerikos Lietuvių Kat. Laikraščiai.

DUOSIME VISIEMS, KURIE PIRKS PER ŠITUOS VASAROS IR RUDENS MĖNESIUS KNYGŲ IŠ MUSŲ REDAKCIJOS.

Kodel? Gi todėl, kad norime paraginti mūsų tautiečius, busiančius laisvos Lietuvos piliečius, kad ir vasaros ir rudens vakarus nepakeistų gerų knygų skaitymo važinėjimams po piknikus, išvažiavimus ir t. t.

Reikia, labai reikia žmogui atsilsio, svežio oro, bet tą atsilsį geriausiai pasmaginti galima pasiėmus gerą knygą.

Šitas knygas patariame pirkti:

Algimantas, arba Lietuviai 13-me amžiuje. Istorikas Dr. Pietario romanas 5 tomuose. Tai viena geriausių mūsų literaturoje knygų 2.50

Fabijolė arba Bažnyčia Katakumbose. Ta Kardinolo Wisemano istoriška apysaka yra išversta į visas europajiskas kalbas. Musų kalbon ją išvertė velionis kun. V. Varnagiris. Tai klasiškas veikalas, su kuriuom turi kiekvienas apšviestas žmogus susipažinti. 1.00

Kova ties Žalgiriais. Istoriška drama iš garbingos mūsų senovės, parašyta Dr. Pietario. 2.50

Kunigo Giminė. Graži apysakėlė iš po velionio kun. Geručio (Bolvačo) plunksnos. Tai vienas jo geriausių literatūriškų veikalų. 2.00

Iš Kelionės po Europą ir Aziją. Šita knyga tai unikatas mūsų literaturoje. Gražiausia kalba čia aprašyta lietuviškos patrijotės mintys, atsilankius Prancijos ir Vokietijos žemėse, taipgi Lietuvoje ir senovės lietuvių žemėse, taipgi Azijoje, Kaukaze, Maskvoje, Petrapilyje ir tt. Be biskio 400 puslapių ta knyga papuošta suviršum 100 gražių iliustracijų. Popieros apdarais 2.00
Audeklo apdarais 2.25
Skuros apdarais, paaukuotais kraštais 3.50

Kas norėtų išsirinkti rinktinę dovanėlę, kurią gaves tikrai brangintų, teperka šitą knygą.

Ne Mieste Laimė. Garsio visame pasaulyje Pierre J. Hermite'o apysaka, išversta į musų kalbą Julės Pranaičiūtės. 1.00

Vaičiailio Eilės. Su velionio musų dainiaus plačia bijografija ir paveikslu. Ypatinai tinka ta knygelė pasiimti išvažiuojant kur pusdieniui ant atsilsio. 75

Petrimpo Laiškai. Parašyta velionio kun. A. Kampo. Kas mėgsta rimtesnį skaitymą ir nori prasimokinti, apsišviesti, šitoje knygoje ras daug savo protui dvasiško maisto. 60

Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranauško vienas iš geriausių patriotiškų tvarinių. Skaitydamas tą musų tėvynmeilio veikalą smagiai praeis kelias atsilsio valandas. Kaina tik 95

Pradžia ir Išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašyta Vyskupo Mot. Valančiausko. Gražiausia klasiška kalba čia aprašyta pirmųjų amžių katalikų istorija. 1.00

Sodžionių Teologija. Pritaikinta prie sodiečių nuomonės. Katekizmo formoje ir trumpais pamokslėliais klasiška to musų rašliavos korifėjaus, kun. J. Geručio, čia išdėstyta visa, kas apšviestam lietuviui katalikui žinotina. Jaunesnieji musų inteligentai vien dėl kalbos gražumo privalėtų tą knygą studijuoti. Puslap. 285. 1.00

Skaitymai iš Šventųjų Gyvenimų kiekvienai metų dienai. Su paveikslais. 4 tomuose. 3.00
Su gražiais audeklo apdarais 3.50
Drutais skuros apdarais 4.50

Biurokratai. Graži Jono Kmito apysakėlė iš patikimų atsitikimų Lietuvoje. Čia gražiai ir vaizdžiai aprašyta Rusijos biurokratų šeiminkavimas Lietuvoj. 25

Kam netinka šios knygelės, gali pasirinkti kitas iš musų katalogo.

Kas pirks knygų nemažiau kaip už 2 dolerius — tam duosime dovanų už 30 nuošimėjų. Perkantiems už nemažiau kaip už 5 dolerius, duosime dovanų

"ŽVAIGŽDĖS" PRENUMERATA

vieniems metams ir dar pridėsime auksinį r. lančių

Kas nenori laikraščio "Žvaigždės", tas galės pasirinkti knygų iš musų katalogo už 2 dolerius.

Pinigus ir užsakymus meldžiame siųsti šiuo adresu:

A. MILUKAS & CO

3654 Richmond Street, Philadelphia, Pa.

Naujas Laikraštis
Susijienijimas Liet. R. K. Amerikoje leidžia savaitinį laikraštį

"GARSAS"

"GARSAS" eina kas ketvergas, dideliu 8 puslapių, 7 kolumnų formate.

"GARSAS" yra vienu geriausių ir svarbiausių Amerikos lietuvių katalikų laikraščių.

"GARSUI" sandarbininkauja gabiausiai Amerikos lietuvių rašytojai, publicistai, visuomeninkai.

"GARSO" prenumerata metams \$1.50, pusmečiui \$1.00.

ADRESAS:

"GARSAS"

456 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

SKAITYKITE IR PLATINKITE

Lietuvių Darbininkų Sąjungos

Laikraštį

"DARBININKA"

EINA UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS

Jame rasite žinių iš viso pasaulio.

"DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama.

Prenumeratos Kaina:

Tris Kartus savaitėje metams	\$3 00
Vieną kartą savaitėje "	\$1.50
Bostono apielinkeje "	\$4 00
Užrubežyje "	\$4.25
Vienas numeris	3c.

Reikalaukite pas agentus arba

"DARBININKAS"

242 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

Tik vienas iš šio burlo užsisakė "DRAUGA", bet "draugas" taip indomas, kad visi užsisakusio draugai ir prieteliai jį nori skaityti.
Kam lysti kaitynams akis, prašinėjant "DRAUGO" pasiskaityti, kam kitiems nesmagumų daryti, kad gali pats sau "DRAUGA" išrašyti. Dienraštis "DRAUGAS" metams kainuoja \$4.50, Chicagoje \$6.00. Vienas numeris pamatymui siunčiamas dykal.
Adresas:
"DRAUGAS"
Lithuanian Daily Friend
CHICAGO, ILL.

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jei trokšti gyti tikrą šviessą, užsisakyk laikraštį

"ŠVIESA"

kuri skaitydamas pats apsišviesti ir kitam galėsi prie šviesos parodyti kelią.

"ŠVIESA" rašo labai daug pamokinančio apie žmogaus pažangumą.

"ŠVIESA" kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

"ŠVIESA",

46 CONGRESS AVE.,

WATERBURY, CONN.

"A Plea for the Lithuanians"

Galima gauti visus numerius pas

KUN. J. J. KAULAKIS,

324 WHARTON ST

PHILADELPHIA, PA.

Algimantas

arba Lietuviai XIII šimt-metyje.

Parašė DR. V. PIETARIS.

Viena puikiausių lietuvių kalboje istoriška apysaka, 5-se tomuose

Kaina atskiro tomo 50 c.
Visi 5 tomai sykiu \$2.50

"Žvaigždė"

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Dr. Richterio PAIN-EXPELLER su "ANKOR" nuo Reumatizmo, skaudėjimo ar sustingimo sąnariuose ir raumenyse.
Tikrasis parduoda pakelyje šičia nupieštam. Atnešk visus pakelius, kurie nebus užpečėtyti su "ANKOR"
35 ir 65 centų aptiekose ir tiesiog nuo F. AD. RICHTER & CO.
71-80 Washington St., New York, N. Y.

„TIKYBA IR DORA.“

laikraštis leidžiamas Kunigų Marijonų Chicagoje viena du kartų mėnesį.

Rašo apie tikėjimo dalykus, paduoda, žinių iš katalikų visuomenės gyvenimo, duoda atsakymų į visokius užklausus iš tikėjimo ir doros srities.

KAINA METAMS \$1.00; vieno numerio — 5c.

Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c., už pavienius numerius po 2c.

Adresas: „TIKYBA IR DORA“

1631 W. North Ave., Chicago, Ill.

Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1 c. krastos ženklelį.

Jei trokšti apšvietos

ir sveiko maisto savo protui, tai skaityk dvisavaitinį ilustruotą jaunimo laikraštį

„VYTI“

„VYTIS“ yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis Amerikoje.

„VYTYJE“ telpa geriausi raštai musų jaunų rašytojų, literatu ir sudentų.

„VYTYJE“ rasi žinučių iš Amerikos bei Lietuvos jaunomenės gyvenimo.

„VYTIS“ leidžiamas tautiška—katalikiškoje dvasioje.

„VYTI“ leidžia Lietuvos Vyčių jaunimo organizacija.

Metam „VYTIS“ kanuoja \$1.50, pusmečiui .75c.

L. Vyčių organizacijos nariams „VYTIS“ siunčiamas už mėnesines mokeskis.

Prisiusk savo antrašą ir už 2 c. ženklelį, o viena numeris pažiūrėjimui prisiuksime veltui.

Visais reikalais kreipkitės:

„VYTIS“

731 West 18th St.,

Chicago, Ill.

Skaitykite ir platinkite "LIETUVIŲ BALSĄ"

LIETUVIŲ BALSAS rūpinasi žadinti lietuvių tautos sąmonę ir stiprina ją dvasia, kad kantriai lauktų karo pabaigos.

LIETUVIŲ BALSAS padeda šviesties ir tobulinties; jis ragina tautiečius šiuo ištrėmimo metu pasimokyti iš svetimtaučiu, kas tik dora ir naudinga, o nesigabenti grįžtant tėvynėn nieko, kas žemina mūsų tautą.

LIETUVIŲ BALSAS didžiausias troškimas sujungti tautiečius viena tautos ir tėvynės meilės uosta ir paruošti kiekvieną lietuvi, kad, kaip tik paliaus žvangėję ginklai, tuojau grįžtų Lietuvon, nes tėvynės žemelė pavirtusi per karą dirvonais, prirausta duobių ir griovių, laukai ariama ir valoma, o nugriauti tėvų kapai — aptveriami.

LIETUVIŲ BALSAS, dėdamas savo skiltyse kuopigiausia kaina skelbimus—jieškojimus, gražina tėvams vaikus, vaikams tėvus, padeda surasti nuklydusius brolius, seseris, gimines ir pažįstamus.

LIETUVIŲ BALSAS kaina: Rusijoje metams 5 rb.; 9 mėnesiams 3 rb. 90 kap.; 6 mėnesiams (pussei metų) 2 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap. vienam mėnesiui 45 kap. Užsieniuose metams 9 rb.; 9 mėnesiams 6 rb. 80 kap.; 6 mėnesiams (pusmečiui) 4 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 2 rb. 35 kap.; 1 mėnesiui 80 kap. Skyrium numeris 5 centai.

Iš Amerikos pinigų, laiškų gauname. Siuntinėti „Liet. Balsą“ į užsienius rusų cenzūra nekludo.

SKELBIMU KAINA. Petito (smulkaus rašto) eilutė (dalinant puslapi į keturias skiltis) prieš tekstą — 60 kap.; po teksto — 30 kap. Pabėgėliams, jieskantiems giminių arba darbo petito eilutė po teksto — 10 kapeikų. Amerikoje prieš tekstą 50 centų, po teksto 25 cent. petito eilutė, giminių jieskantiems po teksto 10 centų petito eilutė.

LIETUVIŲ BALSAS ADRESAS:

PETROGRAD, SAPERNYJ PER. 9, KV. 9.

—Didžiausia Krautuvė—

Visokios įalpos lietuviškų ir lenkiškų knygų, auksinių, sidabrinų ir auksuotų laikrodėlių, teipgi visokių religiškių daiktų. Kas nori persitikrinti, tegul prisiučia 10c. stampomis, o aplaiyks mano didėlį katalogą, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsirašs pas mane „Žvaigždė“, tas gaus knygą „Basanavi čiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba by kokį iš mano katalogo knygų, vertės 1 dol., dovanai. Visų senas pašįstamas

POVILAS P. MIKALASKAS,

248 W. Fourth St., South Boston, Mass.

Katalogas Knygu

Kun. A. Miluko išleistų

Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida. Shenandoah, Pa., 188 pusl.	60
Antanukas. Apysaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 40 pusl.	15
Algimantas arba Lietuvos 18-ame šimtmečiuje. Istoriska apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. Penki tomai. Shenandoah, Pa., 488 pusl.	2.50
Anima Vilis. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 162 pusl.	75
Bajoro Vuošvis. Apysaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 63 pusl.	15
Biurokratai. Apysaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 79 pusl.	25
Fabiolė arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. Shenandoah, Pa. 354 pusl.	1.00
Gyvačių Karalius. ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 31 pusl.	10
Į kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranašaičių Julė. Philadelphia, Pa., 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai); Audeklo apdarais	2.00
Skuros apdarais, paauskuotais kraštais	2.25
18 daktaro pasakojimų. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Satrijos Ragana. Shenandoah, Pa., 69 pusl.	3.50
18 vakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Mórauskis. Vertė Gerutis. Shenandoah, Pa., 172 pusl.	25
18 pažinties Istorija. Prancūziškai parašė kun. A. Guillois, vertė kun. A. M. Milukas. Antras leidimas Brooklyn, N. Y., 1916.	75
Kova ties Zalgiriais. Istoriska drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris) Shenandoah, Pa., 31 pusl.	50
Kunigo gimine. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 68 pusl.	25
Kaip Elzietė praleido šv. Jono dieną. Parašė P. D. Shenandoah, Pa., 63 pusl.	20
Krasauninkas —Laižybos—Dievo žmonės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Philadelphia, Pa., 28 pusl.	20
Kardinolo Mercier gromata apie Patrijotizmą ir Išlaikymą	10
Kun. Dr. M. Gustaičio, Du laišku iš Kelionės	5
Kun. Dr. M. Gustaitis	5
Kaisvės Metu. Apysaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas. Seinai, 1908 m. 187 pusl.	75
Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriskos ir šiaipjau Lietuvos vietos. Parengė ir išleido kun. A. Milukas Shenandoah, Pa.,	75
Lietuviškas Albumas. Dalis II ir III. Lietuvos raštininkai, žymiasni vyrai ir typai. Parengė ir išleido kun. A. Milukas.	1.50
Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. Didelio formato knyga, 262 pusl.	1.50
Laiškai iš Kelionės po Palestiną. Kaštais kun. Antano Miluko. Shenandoah, Pa. 94 pusl.	50
Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. Philadelphia, Pa., 41 pusl.	50
Mūsų Socialistai. Apysaka iš paskiausių Lietuvoje atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 57 pusl.	15
Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Dzūkų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 27 pusl.,	10
Mūsų Išganytojaus Jėzaus Kristaus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. Shenandoah, Pa., 209 pusl., su paveikslas,	75
Nekaltybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 89 pusl.	25
Ne Mieste Laimė. Prancūziškai parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranašaičių Julė. Shenandoah, Pa., 206 pusl.	1.00
Našlaičiai. Likimas tulos šeimynos. Vertė P. Str. Shenandoah, Pa., 81 pusl.	15
Pasakalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranausko Eilės. Kaina	.05
Pasakyk Matuše! Agnieška, Ant Garlaivio. Trijs Satrijos Raganos apysakėlės.	15
Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. Reikalingiausia kiekvienam lietuviui-katalikui knyga. Shenandoah, Pa., 235 pusl.	1.00
Paklydėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas. „Zvaigždės“ skyriaus, 416 Hooper Str., Rrooklyn, N.Y.	10
Stapus ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 210 pusl.	50
Sventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienai metų dienai. [Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas. Visi keturi tomai	3.00
Drūtsais audeklo apdarais	3.50
Skuros apdarais, paauskuotais kraštais	5.00

Sodžionių Teologija. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išleistas visas Katalikų Teologijos mokslas Shenandoah, Pa., 285 pusl.	1.00
Pikta Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas. Shenandoah, Pa., 72 pusl.	25
Patrimpo Laiškai. Parašė K. A. K. Kun. A. Miluko leidimas. „Zvaigždės“ Spauštuvėje, Shenandoah, Pa. 1907 m.	60
Susiskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 62 pusl.	20
Socialistai. Kas jie? Iš kur atsirado? Kori? Parašė kun. A. Civinskas. Shenandoah, Pa., 124 pusl.	10
Saulė nusileidžiant. Iš mūsų Karionės. Kalėdų vakaras. Satrijos Raganc. apysakėlės. Shenandoah, Pa. 62 pusl.	15
Steponaičio Raštai. Pilnas pomirtinis velionies raštų (eilėmis ir proza) išleidimas. Tvarkė Liudas Gira. Kaunas, 1912. 121 pusl.	1.00
Trumpas Katekizmas	10
Vaičičio Eilės. Su velionio plačia bijografija ir paveikslu. Philadelphia, Pa., 1912. 157 pusl.	75
Valdimie rius. Graži apysakėlė. Shenandoah, Pa., 47 pusl.	10
Užsisakant augščiau minėtas knygas reikia kreipties šiuo adresu:	

“ZVAIGZDĖ”.

3654 Richmond Str.

Philadelphia, Pa.

Naudingos ir Pigios Knygeles

Svetimos spaudos, gaunamos “Zv.” knygyne.

BALSAS Amerikiečių Lietuvių i Tėvą Sventąjį Leoną XIII ir gyvenimui dviejų didžiųjų Dievo tarnų, Lietuvių: Kun. Andriaus Rudaminos, Jezavito, ir Kunigaikščio Merklio Giedraičio, Zemaičių Vyskupo	5
BLAIVININKU KNYGELE arba pamokymas apie blaivybę	5
DIENELEI BRĖKSTANT. Zalvarnio eilės	20
GAMTA — SVEIKATOS SALTINIS. Kam yra nemaloni sveikata? Tečiau retas kuris atsakančiai apie ją rūpinasi. Si knygelė suteikia pluoštelį reikalingiausių apie sveikatą žinių, todėl yra naudinga kiekvienam	15
GYVOJO Ražančiaus įstatai	5
KIPSAS PINTINEJE ir dvi žuvėjos. Dvi apysakėlės	5
MIESTELIO ONUTE. Sulenkėjusiems lietuviams apsakymėlis	5
MEILES AUKA. Apysaka iš paskutiniųjų J. Kristaus dienų	5
OBRUSITELIAI. Galerija paveikslų iš maskolių gyvenimo Lietuvoje	25
SVENTOJI AGNETE. Drama dviejose veikmėse. Labai tinka pasiskaitymui ir lošimui	25
TRUMPAS LIETUVOS APRASYMAS. Su paveikslais. Pamokinantį pasiskaitymai kiekvienam, kurs nori susipažinti bent kiek su savo Tėvyne—Lietuva	25

Laiškams ir pinigams siųsti antrašas:

✻ ZVAIGZDĖ ✻

3654 Richmond St..

Philadelphia, Pa.

Nauja knyga.

NAUJOS EILES IR DEKLIAMACIJOS

Siuomi pranešu lietuvių visuomenei, kad aš išleidau rinkinį naujausių ir puikiausių eilių ir deklamacijų apie Europos karę, apie Lietuvą, apie tėvynę mūsų nuvargintą ir šiaip visokių juokauų, kurios bus labai tinkamos deklamuoti ir dainuoti visokiuose susirinkimuose, prakalbose ir perstatimuose.

KNYGELE DIDELIO FORMATO 96 PUSLAPIU.

Kaina - - 25 centai.

Pinigus galima prisiųsti krasos ženkleliais.

PAULIUS P. MIKALAUSKAS,

248 W. FOURTH ST., SOUTH BOSTON, MASS.

Teipgi galima gauti pas

Peter J. Mikalauskas,

3654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

Bell Phone, Dickinson 3905 M.
Dr. Ignotas Stankus
 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
 Physician and Surgeon (lietuvis gydytojas ir chirurgas pabaigęs Indianos Universitetą) Gydo visokias ligas vyru, moteriu ir vaiku. Daro operacijas. Ofiso valandos: 9-11 rito. 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedėliomis: 9-11 rito 1-4 po piet.

Dr. W. J. WINTERS

Daktaras ir Chirurgas

pabaigęs daktariystės mokslu Jefferson Medical Collegioj su pagalba Specialistas akių ligose, nosies ir gerklės. Gydo pasekmingai moterų ligas.

OFISAS: 110 W. Oak str., netoli S. Jardin st. SHENANDOAH, PA.

Father's Di Ielsi -- Kosulio Gyduolė

vra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whooping kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susirišimą su plaučiais.

Mainieriai, kankinami Mainų Dulkių, Parako dūmų ir Astmos aptuérés pagelbą vartodami Fither Di Ielsi's Kosulio Gyduolę. Turi pagyrimus nuo natyrusių mainierių, kaipo geriausias vaistas visokiuose atsitikimuose.

PARSIDUODA VILOSE AP-TIEKOSE.

Kaina, 35c, 65c. \$1.00

Rekomenduojame taipogi

Father Di Ielsi's Grumuliavimui Tonikas, pagerina grumuliavimą, kraują padaro turtingu ir panaikina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.

Father Di Ielsi's 402 Liniment

yra skiriamas nuo reumatizmo, neuralgijos, nikstelėjimų štėmsu, ištšinimų, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25c.

REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division Str. Camden, N. J.

“ZVAIGZD SPAUSTUVE

ATLIEKA VISUS DRUKORIS DARBUS GERAL, PIGIAI IR GR

DRUKUOJA: KNYGAS, Cirkuliorius, TIKETUS, KONSTITU VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES. NESIGRAUD

Kreipkis ant adreso:

3654 Richmond St
Philadelphia, Pa

F. R. BOGDAN

bažnyt. paveikslų tepliorius - artistas

Malevoja paveikslus altoriams, taipogi artistišškai dekoruoja vidurį bažnyčių.

Darbas gvarantuotas.

F. R. Bogdan

162 Washington Ave., Newark, New Jersey